БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 17 (16.403). | 22 январь 1976 йил, пайшанба | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

- Партия съездига меҳнат совғалари
- Ўнинчи беш йиллик лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида
- Пойтахт область коммунистларининг янги марралари

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

РОССИЯ

◆ **ЛЮДИНОВО.** (Калуга области). **2 минг от кучига эга бўлган ТЭМ 7 локомотиви муваффақиятли синовдан ўтди ва кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия этилди.** Машина конструкцияси унинг ҳар қандай иқлим шароитларида яхши ишлашини таъминлайди. Людиново тепловозсозлик заводи янги турдаги биринчи локомотивни шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқара бошлайди. Бу локомотивлар Байкал—Амур магистралига юборилади.

БЕЛОРУССИЯ

◆ **ПИНСК** (Брест области). **«Оснежицкий» колхозида Белоруссиядаги хўжаликлар ёш раҳбарларининг мактаби ишлай бошлади.** Мактаб тингловчилари ҳозирги талабларни ҳисобга олган ҳолда хўжаликни бошқариш тажрибасини, ишлаб чиқаришнинг илмий асосланган технологияларини жорий этиш методларини ўрганадилар.

ҚОЗОҒИСТОН

◆ **РУДНИЙ. Мамлакатнинг шарқида келгусида барпо этиладиган ўтга чидамли буюмлар ишлаб чиқарадиган заводнинг котлованидан дастлабки бир неча куб метр тупроқ қазиб чиқарилди.** Янги корхонанинг биринчи навбати шу беш йилликда ишга туширилади. Завод маҳсулоти Уралдаги, Ғарбий Сибирь ва Қозоғистондаги металлургия комбинатларига жўнатилади.

ГРУЗИЯ

◆ **ТБИЛИСИ. Шаҳардаги энг йирик «Ажария» меҳмонхона комплекси ишга туширилди.** У 590 ўринга мўлжалланган.

ЛИТВА

◆ **КАЙШЯДОИС. Бу ерда республикада энг йирик паррандачилик комплекси барпо этилмоқда.** Жўжа фабрикасининг биринчи навбати ишга туширилди. Фабрика шу йилнинг ўзидаёқ савдо тармоқларига дастлабки минг тонна парҳез гўшт етказиб беради.

ҚИРҒИЗИСТОН

◆ **ФРУНЗЕ. Катта Папанск сув омбори қурилиши лойиҳаси тасдиқланди.** Сунъий денгиз етти квадрат километр майдонни эгаллайди ва салкам 260 миллион кубометр сув сиғдирадиган бўлади. Сув омбори республиканинг жанубидаги далаларни, шунингдек Ўзбекистоннинг пахта майдонларини об-ҳаёт билан таъминлайди.

ТУРКМАНИСТОН

◆ **АШХОБОД. Туркманистон деҳқонлари кузги ғалла экинларини иккинчи марта озиқлантиришга киришдилар.** Дала ишларида турли механизмлар ва қишлоқ хўжалик авиациясидан фойдаланилмоқда. Республикада 65 минг гектар майдонни эгаллаган бошоқли экинлар ҳамма жойда кўмкўк кўкариб қолди.

ТОЖИКИСТОН

◆ **ЛЕНИНОБОД. Тожикистон шимолидаги Деҳмай қишлоғида давлат комиссияси тухум берадиган 60 мингта товуққа мўлжалланган паррандачилик фабрикасининг биринчи навбатини фойдаланиш учун қабул қилди.** Энди республикадаги бу энг катта корхона бир йилда 85 миллионта тухум етиштирадиган бўлади. Бу ерда ҳамма жараёнлар механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган, паррандани катакда боқишдан иборат прогрессив усул жорий этилди.

Парранданчилик фабрикаси «Таджикптицепром» трестининг асосий корхонаси бўлиб қолди. Республикада тайёрланаётган ҳамма тухум ва парранда гўштининг 75 процентидан кўпроғини ана шу корхона етиштирмоқда.

МОЛДАВИЯ

◆ **КИШИНЕВ. Республикадаги социалистик мусобақа илғорлари қаҳрамон шаҳарлар бўйлаб сафар қилиш йўлланмаси билан мукофотланди.** 1976 йилдаги дастлабки «Молдова» туристик поезди темир йўл вокзали перронидан жўнаб кетди. Бу поезднинг маршрути Одесса, Севастополь, Новороссийск, Волгоград орқали ўтади. Кишинев саёҳат ва экскурсиялар бюроси ана шу маршрут бўйлаб жами йигирмадан кўпроқ сафар уюштиришни мўлжалламоқда.

(ТАСС).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

ШОКИРХОННИНГ БАХТИ

Партия йиғилиши давом этарди. Кун тартибига Шокирхон Мирзабобоеванинг КПСС XXV съезди шарафига смена нормасини икки ҳисса ошириб бажариш ва съездга йўлланадиган меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун комбинат меҳнат коллективи ўртасида биринчи бўлиб бошлаб берган ташаббуси алоҳида масала қилиб киритилган. Сўзга чиққан коммунистларнинг кўпчилиги Шокирхоннинг ташаббусига қўшилиб съезд иш бошлайдиган кунгача шу йилнинг биринчи квартал планини бажариш юзасидан ўз зиммаларига мажбуриятлар қабул қилишди. Партия йиғилиши бу янги ватанпарварлик ташаббусини корхона коллективи ўртасида кенг оммалаштириш юзасидан қарор қабул қилди.

Партия комитети мажлиси ва партия йиғилиши аввалари ҳам коммунист Шокирхон Мирзабобоеванинг меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, корхонада мураббийлик ҳаракатини авж олдириш юзасидан бошлаган ташаббусларини бир неча марта кўриб чиққан ва маъқуллаган эди. Шокирхон Мирзабобоева Фарғона тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиларидан бири. У ўн беш йилдан бери шу ерда ўровчи бўлиб меҳнат қилади. Иқболини, бахтини ҳалол меҳнатдан топди. У смена топшириғини ҳамиша 150 процентдан бажариб келаётир. Шокирхон Мирзабобоева ёшларнинг меҳрибон устози ҳамдир. Ўн беш йил давомида уч юздан ортиқ аёллар унинг қўлида ҳунар ўрганиб, касб-корлик бўлишди. Шулардан 50 киши ҳозир КПСС XXV съездига йўлланадиган меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун социалистик мусобақада актив қатнашмоқда.

Фарғона область партия конференцияси энг муносиб коммунистлар қатори тўқимачилик комбинатининг ўровчиси актив ва ташаббускор коммунист Шокирхон Мирзабобоевани ҳам КПСС XXV съездига делегат қилиб сайлади. У ўзига билдирилган ишончни ҳалол меҳнати билан оқлаш мақсадида баракали меҳнат қилмоқда.

Суратда: КПСС XXV съезди делегати Шокирхон Мирзабобоева.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдирган Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажардилар. Қабул пунктларига 32,1 тонна гўшт тортиқ қилинди. Бўрдоқибоқарлар давлатга гўшт учун топширган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 450 килограммни, қўйларники эса 50 килограммни ташкил этди. Чорва моллари бўрдоқига боқишда молбоқарлардан Назир Маҳаматов, Ориф Юнусов ва Эргаш Жаловларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Колхоз чорвадорлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида катта марраларни эгаллашни кўзлаб меҳнат қилаётирлар. Улар бу йил ҳар бир сигирдан 4000 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилганлар. Давлатга сут сотиш икки ойлик планини эса съезд очиладиган кунгача бажариш мўлжалланяпти. Чорвадорлар қишловни уюшқоқлик билан ўтказиб, моллар маҳсулдорлигини оширмоқдалар.

Э. ЭРНАЗАРОВ,
Тошкент области.

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР КОМПАРТИЯЛАРИНИНГ СЪЕЗДЛАРИ

ВИЛЬНЮС, 20 январь. (ТАСС). Литва Коммунистик партиясининг навбатдаги XVII съезди бугун иш бошлади. Республика коммунистларининг 145 минг кишилик отряди КПСС XXV съездини яна ҳам мустаҳкам бўлиб, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми ишига чексиз содиқ ҳолда, КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашиб кутиб олмоқда.

Делегатлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Съезднинг қуйидаги кун тартиби тасдиқланди: Литва Компартияси Марказий Комитетининг ва республика Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисоботлари, КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси ҳақида доклад, Литва Компартиясининг раҳбар органларини ва КПСCнинг XXV съездига делегатлар сайлаш.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладида КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасида республика партия ташкилоти қилган ишлар батафсил таҳлил этилди. Тўққизинчи беш йиллик топшириқлари муваффақиятли равишда бажарилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 40 процентга ўсди. Бу эса беш йиллик планда белгиланган контрол рақамларга мос келади.

Республикада капитал қурилишнинг улкан программаси амалга оширилди. Литва халқ хўжалигида асосий фондлар бир ярим баравар кўпайди.

Партиянинг аграр сиёсати амалга оширилганлиги натижасида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини анча ўстиришга ва унинг самарадорлигини оширишга эришилди. Ялпи дон ҳосили шундан аввалги беш йилликдагига нисбатан 23 процент кўп бўлди.

Партия ташкилотлари ўтказиб келган ғоявий-сиёсий ишлар, деб таъкидлади П. П. Гришкявичус, ана шу муваффақиятларни таъминлаган асосий омиллардан бири бўлди. Янада кўпрок собитқадам ва сермазмун бўлиб қолган ғоявий-сиёсий кучлар шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат активлигини ва сиёсий онглилигини оширишга катта таъсир кўрсатди. Коммунистларни, раҳбар кадрларни, активни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтириш соҳасидаги ишлар анча хилма-хил бўлиб қолди. Шу билан бирга докладчи коммунистик қурилиш вазифалари идеология ишини янада яхшилашни, сиёсий пропаганда форма ва методларини, барча идеология муассасаларининг фаолиятини такомиллаштиришни тақозо этаётганлигини кўрсатиб ўтди.

Сўнгра Литва Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисоботи тингланди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

* * *

ЕРЕВАН, 20 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Арманистон Коммунистик партиясининг навбатдаги XXVI съезди иш бошлади.

Делегатлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини якдиллик билан фахрий президиумга сайладилар.

Съезд кун тартибида Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг ва республика Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари; КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси ҳақидаги доклад; Арманистон Компартиясининг раҳбар органларини ва КПСС XXV съездига делегатлар сайлаш масалалари бор.

Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян ҳисобот доклади қилди.

У айтдики, республика меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, экономика ва маданиятни янада юксалтиришда катта муваффақиятларга эришдилар. 1971—1975 йиллар мобайнида миллий даромад 46 процент ортди, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 45 процент, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳажми 21,9 процент, капитал маблағ сарфлаш ҳажми 30 процент кўпайди. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ошди. Қарийб юзта йирик корхона, ишлаб чиқариш ва цех ишга туширилди.

Республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалаларини ҳал қила туриб, асосий эътиборни КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми ишлаб чиққан партия аграр сиёсатини амалга оширишга қаратди.

Омма ўртасида олиб борилаётган идеология иши, меҳнаткашларни СССР халқлари дўстлиги руҳида интернационал тарбиялаш проблемаларига ҳисоботда катта ўрин берилган.

Республика партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг йўл-йўриқларига амал қилиб, хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлиги савиясини оширишга қаратилган бир қанча ташкилий-сиёсий тадбирлар ишлаб чиқди ва амалга оширмоқда.

Докладчи Арманистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасини баланд руҳ ва якдиллик билан қабул қилганликларини, КПСС XXV съездини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлашга қатъий қарор қилганликларини таъкидлаб ўтди. К. С. Демирчян Совет Арманистонининг барча меҳнаткашлари ленинчи Марказий Комитет теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашадилар, мамлакатимизда коммунизм қуриш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига муносиб ҳиссаларини қўшадилар, деб 143 минг кишилик республика коммунистлари армияси номидан КПСС Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни ишонтирди.

Сўнгра Арманистон Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисоботи тингланди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

ЮКСАК ПАРТИЯВИЙЛИК ВА УЮШҚОҚЛИК РУҲИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Республикамизда партия ҳисобот-сайлов кампанияси ниҳоясига етмоқда. Партия ташкилотларининг бунёдкорлик ишлари ва жанговар сафларига кўрик бўлган бу катта анжуманлар коммунистлар армиясининг партия XXIV съезди қарорларини изчил амалга ошириб, коммунистик қурилишнинг янги улуғвор вазифаларини бажаришга ҳар қачонгидан ҳам шай турганликларини, КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» лойиҳасини, партия Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленуми қарорларини ва шу Пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни астойдил қўллаб-қувватлаб, сидқидилдан маъқуллаётганликларини алоҳида куч билан намойиш этмоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг энг йирик, тарихий ва революцион анъаналарга бой жанговар ташкилотларидан бири бўлган Тошкент область партия ташкилотининг ўн саккизинчи конференциясида ҳам бу нарса алоҳида таъкидлаб ўтилди. Докладчи — обкомнинг биринчи секретари М. М. Мусаҳонов ва музокарада сўзга чиққан делегатлар ўтган беш йилликда ва ҳисобот даврида амалга оширилган яратувчилик ишларини мамнуният билан қайд қилдилар. Ҳозир бутун мамлакатда тинчлик ва бунёдкорлик, самарадорлик ва сифат беш йиллиги, халқ фаровонлигини юксалтириш беш йиллиги бўлган ўнинчи беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари қизғин муҳокама этилмоқда. Ғоят катта сиёсий ва давлат аҳамиятига молик бўлган бу программада коммунистик қурилишнинг янги босқичи бўлиб қоладиган ўнинчи беш йилликнинг вазифалари илмий жиҳатдан тўла асослаб берилган, партиянинг социал-иқтисодий сиёсатига боғлиқ бўлган йирик хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари илгари сурилган.

Совет кишилари ўнинчи беш йилликка беқиёс меҳнат зафарларига эришган ҳолда қадам қўйдилар. Бу катта яратувчилик ишларида Ўзбекистон меҳнат аҳлининг, шу жумладан Тошкент области меҳнаткашларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Делегатлар ўтган беш йиллик мобайнида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш асосида экономикани янада ривожлантиришнинг асосий проблемалари Ўзбекистон партия ташкилоти ва область партия комитетининг диққат марказида турганлигини чуқур қониқиш билан таъкидладилар.

Область саноат корхоналарининг меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш бўйича беш йиллик топшириғини мамлакатда биринчилар қатори муддатидан тўрт ой барвақт бажариб қўйдилар. Пландан ташқари 580 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот етказиб бердилар. Шундан қарийб 184 миллион сўми якунловчи йил ҳиссасига тўғри келади. Маҳсулот ишлаб чиқариш Директива топшириқларида белгиланган 48,4 ўрнига 53 процент ўсди. Умуман беш йил мобайнида саноат маҳсулотининг ўсиши олдинги беш йилликдагидан бир ярим баравар кўп бўлди.

Халқ хўжалигида техника тараққиётини белгиловчи соҳалар илдам ривожланди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган беш йилликда электрон саноатида уч баравардан зиёд, электр энергетикасида салкам 60 процент, химия саноатида 68 процент, рангли металлургияда 51 процент, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш корхоналарида 77 процент ўсди.

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг қуввати анча ошди. Область саноати қишлоқ хўжалик техникаси ишлаб чиқариш бўйича Директива топшириқларини ортиғи билан адо этди. Қисқа вақт ичида Ўрта Осиёда энг йирик бўлган Тошкент трактор заводи барпо этилди. Беш йиллик мобайнида унда маҳсулот ишлаб чиқариш қарийб 4 баравар кўпайди.

Партия ва ҳукуматнинг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисидаги топшириқлари изчил бажарилмоқда. Оғир саноат корхоналарининг ўзи маданий-маиший ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқаришни бир ярим баравардан зиёд оширдилар.

Конференцияда ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва кенгайтириш, янги техника билан жиҳозлаш юзасидан кўп иш қилинганлиги таъкидланди. Дарҳақиқат, ҳисобот даврида енгил, озиқ-овқат ва маҳаллий саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш базалари анча кенгайтирилди, озиқ-овқат ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи йирик корхоналар қад кўтарди. Бу ҳол халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни бир ярим баравар кўпайтириш имконини берди.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ишлари изчил олиб борилди. Ўтган беш йилликда 624 цех ва участка комплекс механизациялаштирилди ёки автоматлаштирилди, 830 автомат ва механизациялашган поток линиялари ўрнатилди, 520 дан зиёд янги машина, аппарат ва приборларни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Буюм ва маҳсулотларнинг 2890 хилини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ўтган беш йилликда сифат учун қизғин кураш олиб борилди. Натижада маҳсулотнинг 400 дан кўпроқ хилига давлат Сифат белгиси берилди.

Коллективларда техника тараққиёти ва социал ривожланиш комплекс планларининг ишлаб чиқилганлиги ўтган беш йилликнинг ўзига хос хусусиятларидан бири бўлди. Ангрен, Бекобод, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарларидаги корхоналарда бундай планларнинг амалга оширилиши иқтисодий имкониятлардан тўлиқ фойдаланишнинг, меҳнат шароити ва кишилар турмушини яхшилашнинг самарали усулларидан ҳисобланади.

Тўққизинчи беш йилликда эришилган муваффақиятларнинг манбаи умумхалқ социалистик мусобақасининг кенг авж олдириб юборилганлигидадир. Областда бу мусобақада 700 мингдан зиёд ишчи қатнашди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Ташкенткабель», «Ташсельмаш» заводлари, Тошкент тўқимачилик комбинати, Ангрен кўмир разрези, «Малика» трикотаж фирмаси ва бошқа корхоналарнинг коллективлари бу мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Лидия Казанцева, Евгения Губина, Буолма Жўраеваларнинг меҳнатдаги жасорати бутун республикамизга маълум. Улар биринчилардан бўлиб, кўп станокларга хизмат қилишга ўтганликлари, ўз касбкорларини яхши эгаллаб олиб, маҳоратларини тинмай оширганликлари туфайли, беш йиллик шахсий топшириқларини 1973 йилдаёқ бажариб қўйишган эди. Меҳнатдаги бу жасорати учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. П. Казанцева КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг юксак баҳоси ва қутловига сазовор бўлди.

1974 йилнинг бошларида республика саноати илғорларидан 9 киши «Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарамиз» деган ватанпарварлик ташаббуси билан чиқди. Шулардан 7 киши область корхоналари меҳнатчиларидир. Улар зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Областдаги 300 дан кўпроқ пешқадам ишчи икки шахсий беш йиллик планини бажарди.

Коллектив муқобил планларини қабул қилиш ҳам меҳнаткашлар ижодий активлиги ошиб бораётганлигининг тимсолидир. Ўтган йили 183 корхона 39 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан муқобил план қабул қилиб, уни муваффақиятли адо этди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида тошкентликлар эришган ютуқни партия ва ҳукуматимиз юксак тақдирладилар. Тошкент области 1973 ва 1974 йил якунлари бўйича КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Делегатлар ана шу ютуқларни таъкидлаш билан бирга асосий диққат-эътиборни ҳал этилмаган масалаларга қаратдилар. КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленумида ҳам юксак интизом ва топширилган иш учун кадрларнинг шахсий масъулият ҳиссини ошириш зарурлиги алоҳида таъкидланган эди. Масалага шу нуқтаи назардан ёндашганда кўпгина камчиликлар кўзга ташланади. Чунончи, ўтган йили ҳар юзта саноат корхонасидан иккитаси маҳсулотни реализация қилиш планларини бажара олмади. Кўпгина корхоналар, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш топшириқларини уддалай олмади. Бу аввало шунинг учун юз бердики, баъзи хўжалик раҳбарлари ишдаги камчилик ва нуқсонларга муросасозлик билан қарадилар, партия ташкилотлари эса улар фаолиятини етарли назорат қилмади, тегишинча талабчанлик кўрсатмади.

Делегатлар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми кўпайиб, меҳнат унумдорлиги ошаётганлиги билан бир пайтда сифат масаласи баъзан унутилиб қўйилаётганлигига эътиборни жалб қилдилар. Ҳақиқатан ҳам холодильник, мебель, пойафзал, тикув, трикотаж, нон ва бошқа маҳсулотлар сифатига жиддий эътирозлар билдирилмоқда. Ишнинг бир меъёрда ташкил этилмаслиги, иш вақтини беҳуда сарфлаш ҳам маҳсулот сифатига салбий таъсир кўрсатади. 1974 йил ва ўтган йилнинг биринчи ярмида 112 минг киши-куни ана шундай баҳоналар билан беҳуда сарфланди. Прогул қилишнинг ўзидан 290 минг киши-куни беҳуда кетди. Шу сабабли 23 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилмай қолди.

Экономикани юксалтириш, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини оширишда капитал қурилиш муҳим ўрин тутади. Область партия ташкилоти шуни эсда тутиб, қурилиш суръати ва сифатини яхшилаш, капитал маблағлар самарадорлигини оширишга катта эътибор берди. Бу масала обком пленумларида, партия активи йиғилишларида ва қуйи партия ташкилотларида изчил ҳал қилиб борилди. Ўтган беш йилликда жами 5 миллиард сўмликдан зиёд капитал маблағлар ўзлаштирилиб, 64 янги корхона ва объектлар фойдаланишга топширилди, 6,5 миллион квадрат-метр уй-жой, 144,5 минг ўринли мактаб, 45 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 4,4 минг ўринли касалхоналар қурилди.

Тошкент тез суръатлар билан қурилиб, йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бугунги кунда обод уй-жой кварталлари, кўкка бўй чўзган иморатлар, бири-биридан гўзал парк ва хиёбонлар Тошкент қиёфасини белгилаб турибди. Ўтган беш йилликда В. И. Ленин ҳайкали, дўстлик номидаги майдон, Санъат музейи, рассомлар союзининг Кўргазма зали, редакциялар — нашриёт корпуси, цирк ва бошқа қатор бинолар янги архитектура ансамблига чирой бахш этди.

(Давоми иккинчи бетда).

Г. КИССИНЖЕР МОСКВАГА КЕЛДИ

Икки ўртадаги келишувга мувофиқ АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер СССР билан АҚШни ўзаро қизиқтираётган масалаларни муҳокама қилишни давом эттириш учун 20 январь куни Москвага келди.

АҚШ ва СССР Давлат байроқлари билан безатилган аэродромда Г. Киссинжерни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА А. А. ГРОМИКО Г. КИССИНЖЕР БИЛАН СУҲБАТЛАШДИЛАР

21 январь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер билан музокаралари бошланди.

Совет — Америка муносабатларининг умумий масалалари устида фикрлашиб олинди. Стратегик қурол-яроғларни чеклаш юзасидан янги битим тайёрлашга оид масалалар муҳокама қилина бошланди.

Музокараларда Совет томонидан— СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Г. М. Корниенко; Америка томонидан — АҚШнинг СССРдаги элчиси У. Стессел, Давлат департаментининг маслаҳатчиси Х. Соннепфелдт, Давлат секретарининг ўринбосари А. Хартман, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчи ўринбосари У. Хайлэнд, шунингдек ҳар икки томондан бошқа расмий кишилар иштирок этмоқдалар.

(ТАСС).

ГФР ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН СУҲБАТ

БОНН. 20 январь. (ТАСС). ГФР президенти В. Шеель бугун СССР парламент группасининг раиси, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков бошчилигидаги СССР парламент группаси делегациясини қабул қилди. Дўстона суҳбатда СССРнинг ГФРдаги элчиси В. М. Фалин иштирок этди.

ЮКСАК ПАРТИЯВИЙЛИК ВА УЮШҚОҚЛИК РУҲИДА

(Боши биринчи бетда).

Делегатлар ана шу ютуқлар билан бирга капитал қурилиш соҳасидаги камчиликларни ҳам принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташладилар, уларни бартараф этишнинг конкрет йўл-йўриқларини кўрсатдилар. Капитал қурилиш миқёслари областда йил сайин ошиб бораётганлигига қарамай, Бекобод ва Чирчиқ шаҳарларида, Оҳангарон, Юқори Чирчиқ, Калинин, Қуйи Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районларида бу иш орқада қолмоқда. «Алмаликсвинецспецстрой» тресте икки йилдан буён пудрат ишлари планини бажармаяпти. 16-трест бўлса 4 йилдан буён планни бажаролмаётир. «Главташкентстрой» айби билан енгил саноат, соғликни сақлаш, маориф объектларини ишга тушириш муддатлари чўзилиб кетди.

Ўтган беш йилликда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари тез суръатлар билан ривожланди. Пахта, дон, гўшт, сут ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш муттасил кўпайиб борди. Экин майдони камайтирилгани ҳолда, пахтанинг йиллик ялпи ҳосили ўрта ҳисобда 73 минг тонна кўпайди.

Кейинги йилларда об-ҳаво шароити деҳқончилик, хусусан пахтачилик учун ноқулай келди. Лекин область партия ташкилоти доим олға интилиш, янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун курашиш руҳида тарбиялаётган қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари юз берган катта қийинчиликларга ўзларининг куч-ғайратларини ва метиндек мустаҳкам иродаларини, бой тажрибалари ва юксак маҳоратларини қарши қўйдилар. Натижада умуман тўққизинчи беш йиллик плани ва якунловчи йил учун белгиланган халқ хўжалик плани, олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажардилар. Бултур давлатга 430 минг тонна «оқ олтин» топширилди. Етиштирилган барча ҳосилнинг 72 проценти машиналарда териб олинди.

Конференцияда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган муваффақиятларни қайд қилиш билан бир қаторда, йўл қўйилган камчиликлар ва унинг сабаблари партиявий принципиаллик билан чуқур таҳлил қилинди. Ҳали пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида жуда катта резервлар борлиги кўрсатилди.

Мавжуд моддий-техника ресурслари ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар гектар ердан камида 35-40 центнер пахта олиш имконини беради. Лекин шунга қарамай, бултур Бекобод, Пискент, Ўрта Чирчиқ районларининг хўжаликларида ҳосилдорлик 30 центнерга ҳам етмади. Ўтган йили 44 колхоз ва совхозда гектаридан 30 центнердан, 17 хўжаликда эса 25 центнердан кам ҳосил олинди. 7 колхоз ва совхоз ҳатто пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган халқ хўжалик планини ҳам бажармади.

Айрим районлар ва бир қатор хўжаликларда дон етиштиришни кўпайтиришга етарли эътибор берилмаяпти. Бултур область бўйича ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 55 центнердан маккажўхори дони олингани ҳолда, 16 колхоз ва совхозда бу соҳадаги кўрсаткич 40 центнерга ҳам етмади. Бекобод районидаги шоличиликка ихтисослаштирилган «Октябрь 46 йиллиги» ва Ўрта Чирчиқ районидаги Калинин номли совхозларда деҳқончилик маданияти талабга жавоб бермайди. Шу сабабли мазкур хўжаликларда шолидан кам ҳосил олинмоқда.

Гарчи ҳисобот даврида сабзавот, картошка, мева, узум ва полиз маҳсулотлари етиштириш ҳамда тайёрлашни кўпайтиришда муайян ютуқларга эришилган бўлса ҳам, деб таъкидланди конференцияда, бу билан кифояланиб қолиш ярамайди. Ҳали областдаги шаҳарларнинг аҳолисини ана шу маҳсулотлар билан йил бўйи бирдек таъминлашга, картошкага бўлган эҳтиёжни тўла қондиришга эришилгани йўқ. Айниқса, Оҳангарон, Орджоникидзе, Чиноз ва Янгийўл район партия комитетлари, ана шу районлардаги бир қатор колхоз ҳамда совхозларнинг партия ташкилотлари сабзавот етиштиришни кўпайтириш масаласи билан чинакамига шуғулланмаётирлар.

«Узплодоовощвинпром»га қарашли кўпгина ихтисослаштирилган совхозларда сабзавот, мева ва узумдан ҳануз кам ҳосил олинмоқда. Фақат ўтган йили улар давлатга белгиланганидан 8 минг тонна маҳсулотни кам етказиб бердилар.

Областда чорва молларини яхши парвариш қилиб, маҳсулдорлигини тобора ошираётган илғор чорвадорлар, чорва молларининг туёқ сонини йил сайин ўстираётган, гўшт, сут, тухум ва жун етиштириш ҳамда тайёрлашни кўпайтираётган, чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаётган, уни механизациялаш даражасини ошираётган хўжаликлар бор. Лекин партия ташкилотлари уларнинг тажрибасини ўрганиш, пропаганда қилиш ва оммалаштиришга, чорвачиликни янада ривожлантириш имкониятларидан тўлароқ фойдаланишга етарли эътибор бермаяптилар. Айниқса Калинин, Оҳангарон, Ўрта Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ ва Бекобод районларида сигирларнинг сони жуда секин ўсмоқда. Уларнинг қора моллар подаси составидаги салмоғи 30 процентдан ошмайди.

Ҳисобот даврида область партия ташкилоти сон жиҳатдан ўсди, ташкилий жиҳатдан янада мустаҳкамланди, ғоявий жиҳатдан чиниқди. Унинг меҳнаткашлар кенг оммаси ўртасидаги обрў ва таъсири ортиб бормоқда. Ҳисобот даврида партия ташкилотлари сафига 6,5 минг киши келиб қўшилди. Уларнинг асосий кўпчилигини ишчилар синфининг энг илғор вакиллари ташкил этади. Шу билан бирга партия аъзоларини халқ хўжалигининг ҳал қилувчи участкаларига жойлаштириш яхшиланди. Эндиликда партия таъсири билан қамраб олинмаган жамоат ҳаётининг бирон-бир соҳаси йўқ дейиш мумкин. Бу область партия комитетига ижтимоий фаолиятнинг ҳамма соҳалари устидан самарали раҳбарлик қилиш учун кенг имкониятлар бермоқда. Партия ишида ҳаёт тақозоси, унинг амалий талабларидан келиб чиқадиган кўпгина янгиликлар пайдо бўлди. Партия иши тобора конкретлашиб, планлаштириш жиҳатидан мақсадга йўналтирилган, ўз методлари жиҳатидан пухта ва хилма-хил, ўз натижалари жиҳатидан таъсирчан ва самарали бўлиб бормоқда. Область партия комитети ҳисобот даврида партия раҳбарлигининг услубини такомиллаштиришга, партия ва ҳукумат кўрсатмаларини бажариш юзасидан назоратни кучайтиришга, бошланғич партия ташкилотлари ишини янада яхшилашга, меҳнаткашлар оммаси билан алоқани мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берди. Тошкент, Ангрен, Бекобод, Чирчиқ шаҳар партия комитетлари, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ, Орджоникидзе район партия ташкилотлари фаолияти ташкилий-партиявий ва оммавий сиёсий ишнинг амалий тажрибаси билан бойитилиб бормоқда ва тўхтовсиз такомиллаштирилмоқда. Областнинг жуда кўп партия ташкилотларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масалалари, коллективларни социал-маданий ривожлантириш вазифалари муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Ҳисобот доклади юзасидан музокарада сўзга чиққан Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. Муҳамедов коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини ошириш, ҳар бир янги ташаббусни ўз вақтида илғаб олиб, уни қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйишда партия ташкилотлари тўплаган тажрибалар ҳақида гапирди. Партиявий-сиёсий ишлар таъсирчанлигини янада ошириш юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирди.

Конференцияда сўзга чиққан делегатлар қилинган ишларни КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида баён этилган юксак талаблар билан таққослаб кўрдилар. Улар муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга, йўл қўйилган камчиликларни ва ҳал этилмаган масалаларни кўрсатиб ўтдилар. Ҳар бир ходимнинг мавжуд резервлардан тўла-тўкис фойдаланиш учун масъулиятини ошириш зарурлигига эътиборни жалб қилдилар. Асбоб-ускуналарнинг бекор туриб қолишига, ишлаб чиқариш қувватларининг иш билан тўла-тўкис таъминланмаслигига, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилишига ҳамда капитал қурилишга ажратилган маблағларнинг кўплаб объектларга сочиб юборилишига муросасозлик билан қараётган раҳбар ходимлар қаттиқ танқид қилинди. Тошкент трактор заводининг токари Т. Шомирзаев шундай бир масала юзасидан ҳақли эътироз билдирди. У кейинги вақтда трактор заводининг бир меъёрда ишламаётгани ва бунга корхона узел ва қисмлар ҳамда хом ашё ва материаллар билан мунтазам таъминланмаётганлиги сабаб бўлаётганлигини қаттиқ танқид қилди.

Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ғ. Қодиров ҳам делегатлар диққат-эътиборини ана шу масалага қаратди. Шаҳар саноат корхоналарини хом ашё ва материаллар билан таъминлашда узилишлар рўй бераётганлиги натижасида талайгина маҳсулот кам ишлаб чиқарилаётир. Бу ҳол областдаги «Узбексельмаш», экскаватор заводлари, 2-пойафзал фабрикаси ва ёғ-мой комбинатларида ҳам содир бўлмоқда. Бу корхоналар ҳам бир меъёрда ишлай олмасдан, маҳсулот сифатини яхшилашга эришолмаётирлар. Аслини олганда, корхоналарнинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш жуда катта резервдир. Бунинг натижасида кўплаб қўшимча халқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришиш мумкин. Делегатлар корхона партия ташкилотлари ўнинчи беш йилликда диққат-эътиборини ана шундай масалаларга қаратишлари лозимлигини таъкидладилар.

Область партия конференциясида сўзга чиққан бошқа кўпгина делегатлар ҳам ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш ва капитал қурилишларни тезлаштириш юзасидан қимматли фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Хван Ман-Гим қишлоқ қурилишини тезлаштириш, колхозчиларга маданий-маиший шароитлар яратиб бериш ҳақида тўхталиб ўтди. Чорвачиликни ривожлантириш юзасидан хўжаликда олиб борилаётган яхши тажрибаларни гапириб берди. Тошкент области чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича республикада биринчи ўринни эгаллаб турганлиги ва чорвачиликни механизациялашда ибратли ишлар қилинаётганлиги, келгусида областда кўплаб чорвачилик комплекслари қурилишини мамнуният билан таъкидлади.

Кейинги йилларда Тошкент область партия комитети ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш ва жойлаштириш соҳасида ҳам катта ишларни амалга оширди. Кўпгина истиқболли кичик шаҳарларда саноат корхоналари қуриб ишга туширилди. Ўнинчи беш йилликда ҳам ана шу иш қатъият билан давом эттирилади. Областнинг Пискент, Келес сингари кичик шаҳарларида 30 га яқин саноат корхоналарини қуриш мўлжалланмоқда. Партия конференцияси делегатлари бундай тадбирларни зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Тошкент область партия конференциясида обкомнинг иккинчи секретари В. В. Окунский КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари тўғрисида» партия XXV съездига лойиҳаси ҳақида доклад қилди. Бу масала юзасидан ҳам муҳокамада кўпгина делегатлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Делегатлар КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини қизғин маъқуллаб, ўнинчи беш йилликда бутун мамлакат билан бирга область экономикаси ва маданияти олға қадам ташлаши тўғрисида фахрланиб гапирдилар. Ана шу муҳим ҳужжатда Ангрен кўмир кони негизида янги ГРЭС қурилиши ва у мамлакатдаги энг муҳим қурилишлар қаторида тилга олинган. Бундан ташқари областдаги кўпгина корхоналарда реконструкция ва янги техника билан қайта қуроллантириш ишлари олиб борилади. Делегатлар область меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни шараф билан бажаришда партия ташкилотлари ҳар қачонгидек катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларни олиб боришларига ишонч билдирдилар.

Конференцияда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин ўнинчи беш йилликнинг юксак марралари тўғрисида гапирди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов конференцияда нутқ сўзлади.

Конференция область партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли деб топди ва тегишли резолюция қабул қилди.

Конференцияда область партия комитети ва область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XIX съезди ҳамда КПСС XXV съездига делегатлар сайланди.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев иштирок этдилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Н. И. Савинкин, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков, СССР Министрлар Совети Материал-техника таъминоти давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари Н. В. Мартинов, СССР Министрлар Советининг масъул ходими Б. Т. Бацанов ўртоқлар қатнашдилар.

* * *

Область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. **М. М. Мусахонов** обкомнинг биринчи секретари, **В. В. Окунский** иккинчи секретари, **А. М. Хўжаев, Н. И. Малихин** ва **А. И. Икромов** обком секретарлари қилиб сайландилар.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
М. МАНСУРОВ,
Ҳ. АБДУСАМАТОВ.

МЎЛ ҲОСИЛГА ЗАМИН

Деҳқон ғалвирни сувдан кўтарди, якун чакки эмас. Якунловчи йил ҳам қут-барака, бахт-саодат, маъмурчилик йили бўлди. Йил бўйи орзу билан яшадик, ниятимизга етдик. Кўнгилга тугиб қўйган барча ишларимиз рўёбга чиқди.

Колхозимиз пахта тайёрлаш планини 120,4 процентга етказиб бажарди. Далалардан 4020 тонна «оқ олтин» териб олинди. Бу, мўлжалдагидан 910 тонна кўп. Ҳар гектар ердан 38 центнердан хирмон кўтардик. Бир йилда пахта ҳосилдорлиги гектар бошига ўртача 5 центнер ортди. Тайёрланган пахтанинг 3750 тоннаси биринчи сортга, 2200 тоннаси уруғликка қабул қилинди.

Сифатли ва уруғлик пахта сотганимиз учун даромад кўпайди. Пахтанинг ўзидан сметада кўзда тутилганидан 776 минг 141 сўм кўп даромад олдик. Давлат уруғлик пахтага 100 минг сўм, пландан ташқари пахта топширганимиз учун 215 минг сўм қўшимча ҳақ тўлади.

Беш йилликда эришган ютуқларимиз ҳам қувонарли. Колхозимиз ўтган давр ичида давлатга 21 минг 498 тонна пахта армуғон этди. Планга қўшимча 6387 тонна пахта берди. Бу билан ўнинчи беш йилликнинг дастлабки икки йили плани тўлди.

Колхозда 19 та пахтачилик бригадаси бор. Шундан 12 таси колхоз кўрсаткичидан ошириб пахта берди. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Абдулбоқи Муқимов бошлиқ бригада аъзолари колхозда энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Улар 46 центнерлик маррани босиб ўтишди. Мажидхон Мирзаев бригадаси гектаридан 45 центнердан хирмон кўтариб, ҳосилдорликда иккинчи ўринга чиқди. Расул Умаров, Турғун Нурматов бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 39-40 центнерданга етди.

Қишлоқ хўжалик экинларининг бошқа турларидан ҳам юқори ҳосил олинди. Колхозда ҳосилдорликнинг кескин кўтарилишига олиб келган омиллардан бири ўтган кузда шудгорни ўз вақтида сифатли ўтказганимиз бўлди.

Кузги шудгор — деҳқончиликнинг бошланишидир. Боболаримиз: «Ер ҳайдасанг — куз ҳайда, куз ҳайдамасанг — юз ҳайда!» деб бежиз айтишмаган. Ер кузда чуқур ҳайдаб қўйилса қишда яхши «дам» олади, тупроқ қатламида кўп нам тўпланади, пайкалларнинг донадорлиги ортади. Тупроқнинг қуйи қатламида яшаётган ҳашаротлар устки қатламига чиқиб, қишки совуқ таъсирида қирилиб кетади. Шу жиҳатдан қараганда ҳам кузги шудгорнинг ҳосияти катта. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кузги-қишки ишларнинг ҳаммасини меъёрига етказишга қаратилган тадбирлар белгилади. Ҳар бир тракторчига кунлик, беш кунлик графиклар берилди. Уларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратилди. Энг кўп, сифатли ер ҳайдаган тракторчиларга бериш учун 8 та мукофот белгиланди.

Барча бригадаларда иш намунали ташкил этилди. Ғўзапоядан тозаланган ҳар гектар ерга шудгорлаш олдидан картограммаларда кўрсатилганига қараб 500 килограммдан фосфор, 10 тоннадан маҳаллий ўғит солишни қатъий қилиб қўйганмиз. Фосфорни экин майдонининг ҳаммасига, маҳаллий ўғитни эса ориқ, кам ҳосилли ерларга соляпмиз. Жами 300 гектар ерга 10 тоннадан органик ўғит солишни планлаштирганмиз, шунча ерга етадиган ўғитни жамғариб қўйгачмиз. Бу иш фақат механизмлар ёрдамида бажарилмоқда.

Колхозда 4 та фосфор, 2 та маҳаллий ўғит сочадиган машина бор. Ўрмон Ҳакимов, Мамажон Мамарасулов, Собир Аҳмаделиев, Ғулом Ғафуров сингари абжир механизаторлар бу машиналардан унумли фойдаланиб, фосфор ва маҳаллий ўғит сочиш топшириғини қисқа муддатда бажардилар. Одилжон Усмонов, Мадамин Қўзиев, Абдукарим Бозоров, Амин Умрзоқов каби тракторчилар кунлик ер ҳайдаш графигини бир ярим ҳисса бажардилар. Колхоз мутахассислари тракторларнинг бузилмай ишлашини таъминладилар. Тракторчиларга дала бошида хизмат кўрсатиш йўлга қўйилди. Ёнилғи вақтида етказиб берилди. Ишнинг сифати устидан махсус сифат комиссияси назорат олиб борди.

1971 йилда колхозда 643 бўлак дала бор эди. Улар йириклаштирилиб, 223 тага келтирилди. Баҳоргача 23 та далани қўшни далага қўшмоқчимиз. Шунда карталар янада йириклашади. Ариқлар, тут дарахтлар таглари, уватлар камаяди. Шу ҳисобга экин майдонига яқин 10 гектар ер қўшилади. Қишда 200 гектар ерни карталаштириш тараддудини кўряпмиз.

Биз фақат ютуқлар билан қувониб ўтиролмаймиз. Олдимизда катта вазифалар турибди. Колхозимиз пахтакорлари КПСС XXV съезди шарафига янги оширилган мажбурият олдилар. Бу ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказамиз. Эзгу ниятимиз шундай. Ҳозир ана шунга мустаҳкам замин яратяпмиз.

Колхозчиларимиз КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳасини зўр қизиқиш билан муҳокама қилмоқдалар, пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга қаратилган таклифларни ўртага ташламоқдалар. Биз **пойиҳага колхозлараро ремонт устахоналари ташкил қилинсин,** деган сўзларни ёзиб қўйишни таклиф қиламиз. Шунда эҳтиёт қисмлар бир жойга жамланиб, ремонт ишлари тезлашади, сифат яхшиланади.

Мадаминжон СОЛИЕВ,
Андижон область. Ленин районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

КПСС XXV съезди шарафига меҳнат қилаётган Тошкент офсет фабрикаси ишчиси Шоалим Шокабиров кунлик топшириқларини 120-130 процент бажариб, мусобақада пешқадамликни қўлдан бермаяпти. Яқинда у 1978 йил меҳнат календарини очди. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори Ш. Шокабиров иш устида.

Р. Ҳамдамов фотоси.

«КОСМОС-789» ПАРВОЗДА

1976 йил 20 январда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-789» учирилди.

Йўлдош бортига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ХУШХАБАР САТРЛАРИ

Теплицаларда табиий газ. «Союзузбекгаз» трестига қарашли 12-механизациялашган кўчма колонна коллективи муддатдан илгари қурган 30 километр узунликдаги магистрал орқали газ бу ерга келди. Сирдарё область Ворошилов районидаги энг йирик «Социализм» совхозининг теплица хўжалигигина эмас, балки посёлкадаги аҳоли яшайдиган уй-жойлар ҳам яқин орада арзон ёқилғи олади.

* * *

«Янгиобод», «Мирбозор». Самарқанд областидаги қишлоқ қурилиш уй-жой кооперативлари биринчи марта ана шу номлар билан аталди. Булардан бири Ургут районидаги Крупская номли колхозда, иккинчиси эса Нарпай районидаги «Победа» колхозида ташкил қилинди. Кооперативга аъзо бўлишни истаган кишиларга барча қулайликлари — водопроводи, газ, буғ билан иситилиши мавжуд бўлган уй-жойларнинг тўртта лойиҳасини танлаб олиш таклиф этилади.

Ҳозирдаёқ кооперативларнинг бош пудратчилари — район колхозлараро қурилиш бошқармалари белгиланди.

(УзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ҚОРА ТУПРОҚ БЎЛМАГАН ЗОНАГА ЁРДАМИ

Пойтахт темир йўл узелининг юк ортадиган майдончаларидан экскаватор, бульдозер, автомашиналар ортилган платформалар Новгородга жўнаб кетди. Техника ва асбоб-ускуналар юкланаётган вагонларнинг ёнига бўр билан «Тошкент—Новгород» деб, қавс ичида эса «Узколхозстрой» деб ёзиб қўйилган. Қора тупроқ бўлмаган зона меҳнаткашларига ёрдам бериш учун жўнаган республика мелиораторларининг кетидан Ўзбекистон колхозлараро қурувчиларининг биринчи отряди жўнаб кетди.

Механизациялаштирилган кўчма колоннанинг ёш коллективига Шим ва Чудовский районларидаги хўжаликларда баҳоси 15 миллион сўм деб белгиланган тўртта чорвачилик комплекси барпо этиш топширилган. Бу комплексларнинг энг каттаси бир маҳалда олти минг бош бузоқ боқишга мўлжалланган. «Узмежколхозпроект» институти тузган лойиҳаларда йиғма темир-бетон ишлатиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ТУРКИСТОН БОЛЬШЕВИСТИК МАТБУОТИНИНГ ҚАЛДИРҒОЧИ

Шу йил 22 январь (9 январь) куни кенг жамоатчилик «Правда» Солдатский Листок» газетасининг биринчи номери чиқа бошлаганлигининг 70 йиллигини кенг нишонлайди. Газетанинг дастлабки икки номери РСДРП Тошкент группаси ҳарбий-революцион ташкилотининг органи, кейинги номерлари эса РСДРП Туркистон союзи органи сифатида чиқа бошлади.

Бу нолегал ленинчи большевистик газета ўз саҳифаларида ишчи, деҳқонлар ва солдатларни социал-демократларга, онгли ишчиларга қўшилишга даъват этди. Газета саҳифаларида чоризмни қуролли қўзғолон йўли билан ағдариб ташлаб, демократик республика ўрнатишга даъват баралла янгради. Большевикларнинг В. И. Ленин партия III съездида ишлаб чиққан стратегия ва тактикаси кенг пропаганда қилинди. Унинг мақолаларида ишчилар синфининг етакчи ролига оқилона баҳо берилди, деҳқонларни улар билан бирлашишга даъват этди.

Газета «Искра», «Вперед», «Пролетарий» газеталарининг ғояларини илгари сурди. Туркистон большевиклари революцион матбуотнинг коллектив пропагандист, коллектив агитатор ва коллектив ташкилотчи сифатидаги ролини яхши англашарди. Шу боисдан газета саҳифаларида ишчи-деҳқон иттифоқини мустаҳкамлаш, солдатларнинг сиёсий онгини ўстириш масалаларига катта эътибор беришарди. Газетанинг биринчи номерида эълон қилинган редакцион мақолада Қонли якшанбанинг бир йиллигига кенг ўрин берилиб, ишчилар, деҳқонлар ва солдатлар ягона мақсад йўлида бирлашишга даъват этилган эди.

Чор Россиясининг ҳамма чеккаларида норозиликлар кучайиб бормоқда эди. Туркистондаги қўшинлар ўртасида ҳам ғалаёнлар рўй бера бошлади. Буларнинг ҳаммаси маҳаллий аҳолининг сиёсий уйғониши учун қулай шароит яратди. Газета бу борада ҳам катта ташвиқот олиб борди. Унинг саҳифаларида деҳқонларни ишчилар билан бирлашиб, қуролли қўзғолонга отланишга даъват этувчи, халқ революциясига чорловчи, демократик республика ўрнатишга чақирувчи кўплаб мақолалар тез-тез эълон қилинади.

Туркистон большевиклари Чор ҳокимиятини ағдариб ташлаш ва социалистик революциянинг муқаррар ғалабасини таъминлаш фақат қуролли қўзғолон орқали рўй бериши мумкинлигини яхши англардилар. Улар меҳнаткашларни қуролли қўзғолонга даъват этишар, армия, корхоналар ва деҳқонлар ўртасида кенг иш бошлаб юборган эдилар.

Рус-япон урушидаги мағлубият қўшинларда революцион кайфиятни кучайтириб юборди. 1905 йилнинг 21 май куни Хўжанд батальони, 25 май куни Туркистон батальони сапёрлари, 1-2 июнь куни Закавказье темир йўл батальони, 1-Туркистон ўқчи батальони солдатлари орасида ғалаёнлар бошланди. 15-16 ноябрь кунлари Тошкент қалъасида қуролли исён бошланди.

Буларнинг ҳаммаси солдатлар ўртасида революцион ишларни кучайтиришни тақозо этарди. Большевикларнинг маҳаллий ташкилоти «Правда» Солдатский Листок» газетасини чиқара бошлади. Газетанинг бор-йўғи 6 номери чиқди. Босмахонада чиқарилган бу газета дастлаб икки минг нусхада, кейинроқ уч минг нусхада чиқиб турди.

1906 йилнинг 7 февраль куни газета революцион социал-демократларнинг программ ҳаракати рўзномасини эълон қилди. Унда чор ҳокимиятини ағдариб ташлаш, полициячи ҳукумат ўрнига озод халқ давлатини барпо этиш сингари талаблар илгари сурилган эди. Россия халқларининг «гражданлик тенг ҳуқуқлилиги барча миллатлардан қатъий назар тўла таъминланиши лозим», — деб ёзган эди газета. Шу мақолада ишчилар синфи социалистик революция ғалабаси, социализм ғалабаси учун курашда меҳнаткашларнинг барча кучларини бирлаштиришга даъват қилган эди. Газета шу тариқа В. И. Ленин ўзининг «Демократик революцияда социал демократларнинг икки тактикаси» гениал асарида ишлаб чиққан ғояларини тарғибот қиларди.

«Бойвачча офицерлар қўли остида ишчилар ва деҳқонлар билан жанг қилар экан, солдат кимни муҳофаза қилмоқда? — деб ёзган эди газета 1906 йилнинг 21 апрель сонида. — У халқнинг нафратига дучор бўлган кишиларни муҳофаза қилмоқда, ишчилар, деҳқонларнинг душманларини муҳофаза қилмоқда. Бойлар, фабрикантлар, заводчилар, катта ер эгалари — ишчиларнинг пешона тери ҳисобига яшаб, қонини сўраётган ана шу ўғрилар тўдасини муҳофаза қилмоқда». Кўриниб турибдики, газета солдатларнинг сиёсий онгини ошириш мақсадида большевистик публицистиканинг таъсир кучидан оқилона фойдаланган. Шу куни ўзининг бош мақоласида газета солдатларга мурожаат қилиб шундай деб ёзган эди: «Халқ орасига боринг, унга қурол етказиб беринг. Халқдан ўзингизни четга олманг. Жаллодликка олиб борувчи ёвуз командаларга бўйсунманг». Мақола: «Яшасин демократик республика!» — сўзлари билан тугалланади.

Газета фақат солдатлар орасидагина эмас, балки Ўрта Осиёдаги корхоналарнинг ишчилари, барча меҳнаткашлар ўртасида ҳам тарқатилар эди. Унинг саҳифаларида эълон қилинаётган мақолаларда Россиядаги аҳвол, ҳарбий судлар, революционерларни қамоққа олиш сингари хабарларга ҳам кенг ўрин берилар эди.

В. И. Ленин солдатлар ўртасида революцион иш олиб боришнинг аҳамиятига катта эътибор берарди. Қўшинлардаги революцион ғалаёнлар билан боғлиқ ҳар бир ҳодисани эътибордан четда қолдирмасди. Шу жиҳатдан Марказий Россия, Ашхабод, Кушка ва бошқа жойлардаги солдатларнинг ғалаёнлари ҳақидаги материаллар газета саҳифаларидан кенг ўрин олганлиги диққатга сазовор.

Газета большевиклар қўлида меҳнаткаш оммага сиёсий таъсир кўрсатишнинг кучли қуроли бўлиб хизмат қилди. Нолегал босмахонани олти ойга яқин бетўхтов излашди. Аммо уни топиша олмас, газета эса чиқиб турарди. Ниҳоят, эсерларнинг хоинлиги РСДРП Туркистон ташкилоти союзининг босмахонаси тинтув қилинишига, унинг ходимлари қамоққа олинишига олиб келди. Шу муносабат билан чиқарилган варақада Туркистон партия ташкилоти союзи шундай деб ёзган эди: «Жаллодлар бугун тантана қилмоқдалар, озод сўз эшитилмай қолишига уларнинг ишончи комил... Бироқ, муштумзўрлар янглишмоқдалар. Улар «Правда» техникасини қўлга туширдилар, «Правда»нинг ўзи эса яшамоқда».

Газета тинмай пропаганда қилган ва изчил курашган ленинча ғоялар Улуғ Октябрь революциясидан сўнг тантана қилди. Туркистон халқлари капиталистик босқични четлаб ўтиб, улуғ рус халқининг ёрдами билан социализмга келдилар. Совет мамлакатининг барча халқлари қаторида коммунизм қуриш учун курашаётган — Ўрта Осиё меҳнаткашлари ҳозирда КПССнинг XXV съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдирмоқдалар.

И. МАВЛОНИЙ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДА

ПУХТА МУҲОФАЗА

Янгийўлдаги «Нормал» заводида деталларни рестлаш жараёни ўзлаштирилди. Дастлабки 200 тонна маҳсулот коррозияга бардош берадиган пухта муҳофаза олди. Ҳозирги вақтда корхона 130 хилга яқин турли буюмлар ишлаб чиқармоқда. Бу буюмлар мамлакатнинг машинасозларига, шунингдек мебель фабрикаларига юборилмоқда.

Завод тамомила комплекс равишда механизациялаштирилиб бўлди. Цехларда болт ва гайка ишлаб чиқарувчи 18 поток линиясининг ҳаммаси ишлаб турибди. Ишчи иштирокисиз шуларда тайёрланган маҳсулот тўппа-тўғри контейнерларга тушириб жойлаштирилмоқда. Автоподъёмник, погрузчик ва бошқа механизмлар маҳсулотларни ташишмоқда ва тахламоқда. Илгари шу ишлар қўлда бажариларди. Сермеҳнат жараёнларнинг механизациялаштирилиши туфайли меҳнат унумдорлиги ошиб, коллектив кучларини қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга йўллаш мумкин бўлиб қолди. (ЎзТАГ).

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Норинрайонидаги Калинин номли колхоз механизаторлари баҳорги экиш мавсумига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Хўжаликдаги мавжуд юзта чопиқ ва ҳайдов трактори, 17 сеялка ва 100 комплект борона ремонтдан чиқарилиб, ишга шайлаб қўйилди. Суратларда: колхознинг пешқадам слесари Мирзадавлат Ҳамроқулов. 2. Ремонтдан чиқарилган агрегатлар.

Ж. Тўраев фотолари.

«1976 ЙИЛ—КПСС XXV СЪЕЗДИ ЙИЛИ»

◆ ВАРШАВА. Польша —Совет дўстлиги жамияти воевода правлениелари секретарларининг Варшавада бўлиб ўтган кенгаши қатнашчилари мамлакатдаги бу оммавий жамоат ташкилотининг шу йилги фаолияти йўналишлари кўриб чиқилди.

1976 йил — КПСС XXV съезди йили эканлиги кенгашда таъкидланди. Шу сабабли дўстлик жамияти Советлар мамлакатининг кейинги беш йилликдаги муваффақиятларини пропаганда қилишга кўп эътибор беради. Иккала қардош мамлакатнинг гражданлари ўртасидаги бевосита алоқалар ривожлантирилади. Жумладан, бу йил Совет Иттифоқига 60 та дўстлик поезди юборилади.

◆ СОФИЯ. Болгарияда «Икки съезд — бир мақсад» шиори остидаги социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Мусобақа ташаббускори — Варна округ партия ташкилоти мамлакат меҳнатчиларини КПСС XXV съездини ва БКП XI съездини зарбдор меҳнат билан кутиб олишга чақирди. Мусобақанинг асосий мақсади — меҳнат самарадорлиги ва маҳсулотнинг юксак сифати учун курашишдан иборат.

◆ АДАН. Яман Халқ Демократик Республикасининг жамоатчилиги КПССнинг бўлажак XXV съездига ғоят қизиқиб қарамоқда. «Арбаташар октобир» газетаси «КПСС XXV съездига катта тайёргарлик» сарлавҳаси остида шу воқеага бағишланган мақола баён қилди. Мақолада бутун совет халқи съездни меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга тайёргарлик кўраётганлиги таъкидлаб ўтилган. Газета совет кишиларининг Коммунистик партия теварагида жипслашганлигини, совет халқининг сиёсий активлигини, бу активлик съезд олди ҳужжатларининг батафсил муҳокама қилинишида яққол намоён бўлаётганлигини алоҳида таъкидлайди.

(ТАСС).

КЎНГИЛ БОҒИ

Ҳамид ҒУЛОМ

ОЧЕРК

ТОНГ қоронғусида будильникдан олдин телефон жиринглади. «Алло? Ассалому алайкум! Яхшимисан, ўғлим? Омонмисан, болаларинг соғ-саломатми? Ҳайрият. Терим қалай кетяпти. Неча процент бердинглар?...».

Бу барвақт қўнғироқни эътибордан четда қолдириш ҳам мумкин эди. Нега деганда терим мавсуми авжида, ҳар тонгда бутун Ўзбекистонимизда шу аҳвол, мўйсафидларимиз ўғилларига қўнғироқ қилишиб, терим қандай кетаётгани, кеча неча процент пахта топширилгани ва бугун жами топширилган ҳосил планга нисбатан қанча бўлишини суриштиради. Шу важдан юқоридаги воқеа шунчаки, кундалик воқеалардан бўлса унга тўхталиб ўтирмаса ҳам бўларди. Бироқ, бу унақа эмасди. Биринчидан, у Ўзбекистоннинг умуман қаеридадир эмас, Фарғона водийсида, Андижонда рўй берди. Унинг ўзбек пахтаси ватани эканини каттадан-кичик яхши билади. У ердагиларнинг бари ота касби пахтакорлар. Иккинчидан, ўша қўнғироқ Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Инъомжон Усмонхўжаевнинг квартирасида жиринглаганди. Учинчидан эса, телефон қилган одам Бузрукхўжа ота, обком секретарининг дадаси эди. Бироқ, гап шу билан тугамайди. Бу кишини Ўзбекистондагина эмас, Ўрта Осиёда ҳам танимайдиган киши топилмаса керак. Уни ҳамма Мироб ота дейди. Фарғона водийсидагилар Эшон ака ҳам дейишади.

Бундан бир неча йил муқаддам Фарғона водийси таҳлика остида қолди. Помир ва Тянь-Шань тоғларидаги музлар бирдан эриб берди. Бунақа нарсани ҳатто қариялар ҳам кўришмаганди. Музликларни кузатиб турадиган тегишли мутахассислар, постлар бор, албатта. Уларнинг ихтиёрларида телефон ва радио алоқаси бор. Гляциологлар ҳам сув кучли оқимни ташкил қилиб, водийга йўл оляпти, фавқулодда чоралар кўриш керак, деб хабар қилишди. Ўша нотинч тунда радиограмма кечроқ келганига қарамай, водийдаги барча областларнинг раҳбарлари Андижонга келишди. Кенгаш қисқа бўлди. Фавқулодда чораларнинг биринчиси ўша заҳотиёқ кўрилди: Мироб отани уйғотишди.

— Бу сув катта, — деди у соатига қараб. — Тез келяпти. Қутурганда. На чора, бизга келяптими, кутиб олганимиз бўлсин. Барча одамлар, техникани сафарбар қиламиз. Сувга йўл берамиз! Уни Катта Фарғона каналининг ўзанига бурамиз!

Буларнинг бари қилинди. «Қутурган» сув Катта Фарғона каналининг ўзанига туширib юборилди. Андижон, Фарғона, Марғилон, Наманган шаҳарларига қилча ҳам зиён етмади. Юз мингларча кишилар бу ажойиб, обод ва гўзал шаҳарларимизга табиий офат таҳдид солганини сезмадилар ҳам. Ўн мингларча гектарлаб пахтазорларда «оқ олтин» ҳосили йиғиб-териб олинди, ҳаёт ўз йўсинида давом этаверди.

Ҳа, ҳар ким ҳам бундай олишувга бош бўлавермайди. Бузрукхўжа отанинг водий оғаси деб атамоқ учун бу олишувда унинг енгиб чиққанлиги кифоя қиларди. Ҳолбуки, бу воқеа унинг музлар роса эриганда ҳосил бўладиган тоғ жилғалари сингари жўшқин ҳаётидаги беҳисоб эпизодлардан бири...

Бузрукхўжа ота Усмонхўжаев саксон баҳорни кўрган. Унинг хотираси эса, Қорасув пичоғининг дами сингари ўткир, умрининг саксон йилидан етмиш етти йилидаги нарсаларни яхши билади. Туғилган жойи — Бағдод районидаги ҳозирги Уйрат қишлоғи. Кўз очиб, эсини таниб, кўргани дала, кетмон, ариқ, пахта бўлди. Бироқ, буларнинг бари бировларга қарашли эди... Асли фарғоналик, водий фарзанди. Фарғоналик, андижонлик йигитларнинг ғурури ҳаммага маълум. Улар ўз ерлари, пахталари, ипаклари билан ғурурланишади, фахрланишади. Бироқ, буларнинг бари уларга жуда қимматга тушарди. Ер билан пахта бойларга кетиб, камбағалга ғурурнинг ўзи қоларди. Бузрукхўжа ёшлигидаёқ буни тушуниб олганидан қишлоққа Россиядан ҳайратомуз янгиликлар келганида терисига сиғмай кетарди. Энди у Совет Туркистони яшаб, камол топиши йўлида бир жони тугул минг жонини ҳам аямасди...

— Ҳўш, Инъомжон, неча процент бердинг?

— Икки процент.

— Икки процент?! Буниси чакки бўлибди. Уч бериш керак. Буни сенга ўғлим бўлганинг учун эмас, область раҳбари бўлганинг учун айтаяпман. Бу сигнал ўрнида. Ҳа, шундай.

— Хўп, дада, — деди секретарь, — уч бўлади. Сўз бераман.

«Ҳеч тиниб-тинчимайдиган одам-да, — деди Инъомжон ичида, — кеча районларни роса айланиб чиққан бўлса керак! Ҳамма нарсани суриштириб, талашиб-тортишиб, маслаҳатлашган, мана энди қўнғироқ қиляпти, уч процентдан берса бўлади, деяпти. Қайси районда бўлган экан? Избоскандамикин? Бу ўзининг қадрдон районида. Бу ерга у ўттиз иккинчи йилда қишлоқ Советининг раиси бўлиб келганди. Кўп ажойиб ишларни бошлаганди... Ўшанда бу ерлар тўқайзор, ботқоқлик, ҳеч нарсага ярамайдиган жойлар эди. Энди эса ҳаммаёқ пахтазор, гектаридан қирқ центнердан ҳосил кўтариляпти. Дадам, албатта, қадрдон районига борган, буниси ўз-ўзидан тушунарли».

БУ йил Андижонда пахта яхши бўлди, ҳосил катта олиниши аён. (Ҳатто ичингда ҳам шундай хаёлга боришга ҳали эртамасми, Инъомжон? Мабодо «кўз тегиши» ҳам мумкин-да). Бу йил ҳар қалай беш йилликнинг якунловчи йили, беш йил пахта учун қаттиқ курашдик... 1971 йили Андижон пахтаси учун кураш жуда оғир келганди. Ер яхшилаб ҳайдалиб, чигит экилди, улар текис униб чиқди. Авжи ҳам ёмон эмасди. Бироқ, нарироққа бориб олинган ҳосилнинг чўғи бўлмади. Бу офат—вилт ҳаммасини қуритди-кетди. «Ҳа... Вильт бугун социалистик мажбуриятга топширадиган ҳосилларингни қуритса, эртага планни ҳам бажара олмайсизлар. Уни таг-туги билан қуритиш керак. Илм пахтакорга мадад беролмаслиги мумкин эмас. Бунга ишонмайман!» — деди ўшанда Бузрукхўжа ота. У жуда ҳақ эди. Ўша 1971 йили вилтдан чўчимай курашда енгиб чиқишди. Олим Содиқ Обидович Мираҳмедов селекциясидаги нав, хусусан, «Тошкент-1» навидан экиб, гектаридан 35-40 центнердан ҳосил олишди. Келаси йили эса ҳамма майдонларга шу нав экилди.

1973 йил яхши бўлди, зўр ҳосил олинди. 1974 йилда эса... Андижонда Мирзачўл ёки Самарқанд областидаги сингари сув муаммоси бўлмаса ҳам ўша йили сув танқислиги ҳосилга таҳдид қилса бўладими. Ўшанда ҳам одамларимиз маҳкам туришиб, олишувда енгиб чиқишди. Самарқандликлар қаҳрамонликлар кўрсатишди ҳисоби, уч кун ичида ҳар бири ўттиз, қирқ, олтмиш метр чуқурликдаги 265 та қудуқ қазишди-я, азаматлар! Бу ерда, водийда, Катта Фарғона каналида, Катта Андижон каналида сувнинг ҳар томчиси ҳисобга олинди, йил оғир, жуда машаққатли келди-да... Теримда бўш келмадик, яхши ҳосил олдик; беш йиллик планни бажардик. Зафар, катта зафар яқин қолганлиги бир кучимизга ўн куч қўшди. Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам андижонликлар, яхши, ҳаттоки зўр ҳосил кўтармоқчилар. Дадам бекорга бунчалар куйиб-пишяпти. Ҳозир аҳволимиз бултургидай эмас.

1974 йил. Ўшанда саксонга борганига қарамай қадамидан ўт чақнайдиган дадам пахтакорларимизни қийнаган ташвишлардан сал толиққандай бўлди чамамда. Қуйингчи, отпускага чиқиб, дам олгани боришга рози бўлди. Шу билан умри бино бўлиб иккинчи марта отпускага чиқаётганди... У қачон отпускада бўлган ўзи? Йигирманчи йилларда босмачиларга қарши курашди. Ўттизинчи йилларда Избоскандаги ботқоқларни йўқотиш билан банд бўлди. Ўттиз тўққизинчи йилда эса Катта Фарғона канали... Дадам ўшанда Фарғона область ижроия комитетининг раиси эди. Водий ўшанда битта область эди. Орадан кўп ўтмай область иккига бўлинди, дадам эса Фарғона областида раислигида қолаверди. Катта Фарғона канали ҳашар билан қурилди. Дадам область ижроия комитетининг раиси бўлганидан каналнинг «областга қарашли участкаси» қурилишига бошчилик ҳам қиларди. Нақадар гўзал, афсонавий йиллар... «Бир куни унга, — Инъомжон мийиғида кулиб қўйди, — чодирга суюнчи олгани чопқиллаб борганимни эслатиб қўяман».... Чиндан ҳам бу жуда қизиқ тарихий деталь. Дадам қурилишдан бир қадам ҳам жилмас, афсонавий қирқ беш кунда канал битмагунча ҳеч қаёққа чиқмаганди. Эл қатори, йиртиқ-ямоқ бўлса ҳам барибир чодирда турарди. Ёнидаги чодирда эса дадамнинг дўсти ва ҳамюрти Йўлдош Охунбобоев—Ўзбекистоннинг биринчи президенти турарди. Ўша чодирда дадамнинг босмачиликка қарши кураш йилларидан буён дўсти, Ўзбекистон коммунистларининг машҳур раҳбари Усмон Юсупов ҳам яшарди.

— Ўғлинг чопқиллаб келди, Бузрукхўжа, — деди Юсупов. — Тинчликми, Инъомжон?

— Аям туғди!

— Шунақами! Ўғилми, қизми?

—Сингил!

— Зап иш бўпти-да, — деди Йўлдош ака. Кейин эса: — Унинг исмини Катта Фарғона канали шарафига Каналхон қўйинглар!

ЎША пайтларда гўдакларга янги совет тарихига кираётган улкан қурилишларнинг номи бериларди. Бузрукхўжа Усмонхўжаев қизалоғининг туғилиш гувоҳномасига, сўнгра эса паспортига республиканинг биринчи президенти қўйган исм ёзилди...

Ҳа, ўша йиллардан бери жуда кўп сувлар оқиб ўтди, жумладан, ўзимиз билган Катта Фарғона каналидан ҳам. Дадам ўша сувларнинг барини қаршилаб, далалар сари бурарди. У ўн йил, 1951 йилгача ижроия комитет раиси бўлиб ишлади, кейин эса ўзи ёшларга йўл бериш масаласини кўтарди, акс ҳолда ўринбосарларсиз қоламиз, деди. Мана ўшандан бери у Мироб ота, сув оғаси, оқсоқоли. Катта Фарғона каналининг бошлиғи.

Гоҳо ўз отанг билан ҳам тортишиб қолишга тўғри келади.

— Сув масаласи чатоқ. Сувдан жиндай ташламасангиз бўлмайди, дада?

— Ўртоқ секретарь! — Мироб ота қизишиб кетди. — График... сув тақсими... қанча берилиши... тасдиқланган. Ўзинг яхшимисан? Болаларинг қалай! Нима китоб ўқияпсан ўзи?

Дадам ҳеч қачон бировга қаттиқ гапирмаган. Очилмайроқ гаплашгани суҳбатдошига қаттиқ жазо ўрнига ўтар эди. Ҳазилмутойибани, пайровни, ўткир гапни ўрнига қўяди. Қачон қараманг шундай. Бир куни эса эрта-саҳардан қўнғироқ қилиб мени бураб қолди:

— Нима гап?! Нима иш қиляпсизлар ўзи? Нимага қараб турибсизлар? Пахтани нимага тутиб турибсизлар? Икки процент берибсизлар-а? Акангнинг колхозига бориб, роса тузлаб келдим. Пахта топширишни ўйлаяпсизлармми?

— Бўлмаса-чи, дада. Ташвишланманг, пахта топширяпти, ишлар кетяпти.

— Маъқул. Қанча бўлди? Бугун қанча бўлади?

— Бугун ҳали тонг отгани йўқ, дада. Маълумот ҳозирча йўқ. Сал кейинроқ айтиб бераман.

— Албатта айт. Ҳар куни эрталаб айтиб тур. Тўғри Кисловодскка қўнғироқ қилавер!

* * *

— Айтсам майлими? Андижон области давлатга дастлабки 100 минг тонна «оқ олтин»ни топширди. Фарғона водийсининг иккинчи хазинаси бўлган пилла... ғалла... сабзавот... мева... полиз маҳсулотлари... гўшт... Дада, Сизни толиқтириб қўймадимми? Аҳир, дам олишдасиз-ку...

— Сира-сира! Айтавер, қулоғим сенда. Буёғи қанақа бўлади? Эртага қанча бўлади деяпман?

ДАДАМ гапнинг тагига етмагунча қўймайди. Унга аниқ ва равшан жавоб беришга тўғри келади. Эртага яна пахтанинг нави ҳақидаги масала кўрилади. Вильт жуда айёр, шароитга дарҳол мослашиб олади! Уни доғда қолдирмаса бўлмайди... Эртага, яъни, ўнинчи беш йилликда «Катта Андижон денгизи» тайёр бўлади. Улкан ва баҳайбат тўғон Қора дарёни тўсади, натижада уч миллион етти юз минг кубометр сув йиғилади, у «оқ олтин» учун сақланади. Ҳозирча анча-мунча ишлар қилинди. Бир миллион кубометр бетон ётқизиб бўлинди. Тўққизинчи беш йиллик ўнинчисига пойдевор тайёрлади. Бугунги кунда ҳал бўлаётган, эртанги кунда ҳам давом этадиган алоҳида бир муаммо бор. Уни областимиз, водий, республика миқёсида ҳал қилишимиз лозим. Бу — «иккинчи қўриқ». Биз буни биринчилардан бўлиб ҳал қилишимиз керак. Фарғона водийси қадимдан ўзлаштириб келинган жой. Ҳамма ерлар ҳайдовли. Қўшиб олинадиган ерлар қолмаган. Эндиги вазифа мавжуд ерлар сифатини янада ошириб, ҳосилдорликни кўпайтириш. Бугунги кунда область бўйича ҳар гектардан ўртача ўттиз центнердан олаётган бўлсак, шуни қирққа етказамиз! Ҳатто ,ундан ҳам оширамиз. Бу бор гап, ҳа, бор гап, дада. Биз учун янги техника, «К-700», олти қаторли «Ўзбекистон» машинаси яратилган! Бизда у жавлон урадиган далалар борми? Борлиқка бор, лекин кўп эмасда. Бутун пахтазор майдонларнинг олтмиш проценти уч гектардан камроқ далалардан иборат. Мураккаб геометрия, тўғрими? Нега деганда ерларни тут дарахтлари бўлиб ташлаган. Андижон ипаги илгаридан пахта билан йўл талашиб келадида. Буни яна ривожлантириш, қувватлаш керак. Шунинг учун ҳам биз ҳозирча яхлит тут плантацияларини яратяпмиз. Шунда уларни бошқача парвариш қилишга ҳам, илмий ишлар олиб боришга ҳам имкон туғилади, бундан анча-мунча наф ҳам чиқади. Пахтазор чеккаларидаги бўлтак тутзорларни эса суриб ташлаймиз, марзаларни ҳайдаб, далаларни кенгайтирамиз, тўғрилаймиз. Ўшанда қудратли, энг замонавий техника унда бемалол жавлон ураверади! Умуман айтганда, шунақа гаплар...

— Тушунарли, Инъомжон. Ҳаммасини тушунаман, ҳаммасини. Янги боғ қилаётган экансизлар-да, шундайми? Мен ҳам тарафдорман. Бу кўнгил боғларингиз минг йиллар яшнайверсин, болаларим. Андижонимиз, Фарғона водиймиз, жонажон Ўзбекистонимиз, улкан ва ажойиб мамлакатимизга хизмат қилаверсин.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАРНИНГ ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

◆ БУДАПЕШТ. Венгриянинг қишлоқ меҳнатчилари тўртинчи беш йилликда (1971—1975 йилларда) давлатга салкам 8,5 миллион тонна гўшт топширдилар. Бу — аввалги беш йилликда топширилган гўшт миқдоридан 2 миллион тонна кўпдир.

Мамлакат чорвадорларининг муваффақиятлари мутлақо табиийдир. Ўтган беш йил давомида бу тармоқни ривожлантиришга 4,5 миллиард форинт пул ажратилди. Кейинги йилларда қишлоқ хўжалик кооперативлари ва давлат хўжаликларида 300 тага яқин йирик чорвачилик фермаси қурилди, чорвадорларнинг меҳнатини механизациялаш соҳасида катта иш қилинди.

◆ ГАВАНА. Кубада шакар қамиш ўриш ва қайта ишлаш мавсуми қизиб бормоқда. Мамлакатнинг бепоён далаларида механизаторлар ва қамиш ўрувчилар бригадирлари шу кунларда зарбдор меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йилги сафрани ўтган мавсумлардагига нисбатан ҳам самаралироқ қилиш вазифасини ўз олдиларига қўйганлар.

Социалистик мусобақа илғорлари кўзга кўриниб қолди. Эдуардо Гарсиа Лавандеро номли бригаданинг 48 ўрувчиси мусобақада биринчиликни олмоқда. Мавсум бошланганидан бери бу бригада икки миллион ароба (1 ароба—11,5 килограмм) шакар қамиш ўриб берди. Бизнинг вазифамиз бу йил олти миллион ароба шакар қамиш ўришдан иборат, дейди бригадир Абилио Родригес.

◆ СОФИЯ. Силистра шаҳри яқинидаги катта теплица хўжалигида бу йилги биринчи сабзавот ҳосили йиғиштириб олинди. Ўн икки тонна янги узилган, хушбўй бодринг магазинларга юборилди.

Болгар сабзавотчилари теплица шароитида сабзавот етиштиришнинг илғор технологиясини ўрганиб олиб, сабзавот ҳосилини ва уни савдо тармоғига етказиб беришни йил сайин кўпайтирмоқдалар. Бу йил ҳар куни мамлакат меҳнаткашлари дастурхонига неча тонналаб бодринг, помидор, редиска, кўк пиёз етказиб берилади. Кўп миқдордаги янги сабзавот чет мамлакатларга ва аввало Совет Иттифоқига экспорт ҳам қилинади.

Ҳозир Болгария қишлоқ хўжалик кооперативларида асосий куч гидромелиорация ишларига қаратилган. Деярли ҳамма жойда «СССРда ясалган» маркаси бўлган экскаваторлар, бульдозерлар, ер қазиш машиналари канал ўтказишда ва суғориш системалари қурилишида ишлаб турибди. Бу ердаги гидромелиорация ишларида фойдаланилаётган техниканинг 80 проценти Совет Иттифоқидан олинган.

Совет мутахассислари болгар дўстларга жуда катта «Искир» сув омбори, «Русе» суғориш системаси, бошқа гидротехника иншоотлари қурилишида катта ёрдам бердилар.

(ТАСС).

КУЛБАХОНАЛАР ЙЎҚОТИЛМОҚДА

КАРОЧИ, 20 январь. (ТАСС). Ҳозир Покистон ҳукумати олдида уй-жой қурилиши соҳасида муҳим вазифалар турибди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, уй-жойларга бўлган эҳтиёжларни қондириш, кишиларга нормал турмуш шароитларини вужудга келтириш ва шаҳарлардаги кулбахоналарни йўқотиш учун ҳар йили 6—15 квартирали 150 мингтадан уй қуриш зарур. Бултур мамлакатда атиги 35 мингта шундай уй қурилди, холос. Бу аввалги йилдагидан 15 процент кўп бўлса-да, мамлакат аҳолиси тез кўпайиб бораётганлигини назарда тутганда бундай суръат етарли даражада эмас, деб ёзади «Бизнес рикордер» газетаси.

Уй-жой қурилиши режаларига кўра, 1980 йилга бориб Покистон аҳолиси ҳар йили 100 мингтадан чоғроқ уй олиб туради. Ҳукумат шаҳар атрофларида, шунингдек катта-катта саноат корхоналари жойлашган районларда иморатлар қуришга биринчи навбатда эътибор беряпти.

Ҳукумат қурилишни ривожлантириш мақсадида бинокорлик материаллари ва қурилиш техникаси ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ажратиладиган маблағни ошириш ниятидадир.

Канализацияси, водопроводи ва бошқа қулайликлари бўлган замонавий уйлар шаҳарлардаги қашшоқларнинг маҳаллаларида бўлган кулбахоналарни секин-аста йўқотиб бормоқда.

КХДРда қишлоқ хўжалигини модернизациялаш ва ирригация шохобчалари қурилиши бўйича катта ишлар олиб борилмоқда. Суратда: Понгвон вилоятидаги Вонхва кооперативининг шоли майдонлари.

ЦТАК—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ СОФИЯ. Шумен округи марказий ҳисоблаш марказида ватан саноатининг «Ес-10-20» маркали электрон-ҳисоблаш машинаси ишга туширилди. Бу машинанинг ёрдами билан бир вақт ичида математик, иқтисодий, бошқариш масалалари ва бошқа масалалар ҳал этилади.

Янги машина ахборотни ишлаб чиқиш жараёнини анча тезлатиш, хилма-хил хўжалик масалалари юзасидан аниқроқ маълумотлар олиш имконини берди.

◆ БОНН. Германия Федератив Республикасининг хўжалик министрлиги ўтган йилда Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларида қимматчиликнинг авж олишига доир маълумотларни эълон қилди. Бу маълумотларга қараганда, 1975 йилда нарх-наво Ирландияда 20,9 процент, Бельгияда 12,8, Люксембургда 10,7, Швейцарияда 6,8, ГФРда 6 процент ошган.

◆ ЛУСАКА. Замбияда Минск заводининг «МАЗ-503А» маркали юк машиналари жуда машҳур бўлиб қолди. Бу машиналар Африканинг мураккаб шароитларида яхши ишлаб турибди: қишлоқ жойларга юк ташимоқда, йўл қурилишида улардан фойдаланилмоқда. Яқинда Замбия Совет Иттифоқидан сотиб олган юк автомашиналарининг янги катта бир туркуми Лусакага келтирилди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Мадисон (Висконсин штати) ўқитувчиларининг икки ҳафталик забастовкаси ғалаба билан тугалланди. Ўқитувчилар иш ҳақининг анча оширилишига муваффақ бўлдилар. Шаҳар мактабларида машғулотлар бошланди.

◆ ПИТТСБУРГДА (Пенсильвания штати) ўқитувчиларнинг ҳаққоний талабларини қондиришдан маъмурлар бош тортганлиги натижасида 62 минг бола ва ўспирин етти ҳафтадан буён мактабларга қатнамаяпти. Питтсбург ўқитувчилари иш ҳақининг оширилишидан ташқари, ҳаддан ташқари кўп болалар шуғулланаётган синфларда ўқувчилар сонининг камайтирилишини талаб этмоқдалар.

◆ ТОКИО. 1975 йилда Япониянинг импорти шундан аввалги йилдагига нисбатан 12,6 процент қисқарди ва 59.490 миллион долларни ташкил этди. Япония импорти кейинги 13 йил ичида биринчи марта қисқарди. Мутахассислар мамлакатда импортнинг камайганлигини иқтисодий тушкунликни сабаб қилиб кўрсатмоқдалар.

(ТАСС, 20 январь).

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «МАМЛАКАТДАГИ АҲВОЛ ТЎҒРИСИДА» ДОКЛАДИ

ВАШИНГТОН, 20 январь. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд конгресснинг иккала палатаси қўшма мажлисида «Мамлакатдаги аҳвол тўғрисида» доклад қилди. Докладда АҚШнинг ички сиёсий масалаларига ва иқтисодий аҳволига асосий эътибор берилган. Унда Қўшма Штатлар ташқи сиёсат йўлининг асосий жиҳатлари тилга олиб ўтилган.

Қўшма Штатларнинг аҳволи ёмон эканлигини бултурги докладимда айтиб ўтган эдим, деди президент. Ҳозир ҳам мамлакатнинг аҳволи етарли равишда қониқарли эмас. Федерал харажатлар ва қарзлар мисли кўрилмаган миқдорда жуда кўпайиб кетганлиги оқибатида иқтисодий системадаги мувозанат бузилди.

1975 йилда, деди сўзини давом эттириб Ж. Форд, Америка экономикаси пулнинг қадрсизланиши гирдобига тушди, бу нарса мамлакатни сўнгги қирқ йил мобайнидаги энг оғир таназзул пўртанасига яқинлаштириб қўйди. Айни вақтда америкаликлар жамиятнинг ҳамма асосий муассасаларидан тобора ётсираб, давлат аппаратигагина эмас, шу билан бирга катта бизнесга, касаба союзларига, маориф системасига ва шу сингариларга ишонмай ҳам қўйдилар. Мамлакат бошига кўпгина кулфатлар тушди.

Ҳозирги вақтда, деди Ж. Форд, иқтисодий аҳвол секинлик билан яхшиланмоқда. Иккинчи жаҳон урушидан кейинги энг қалтис иқтисодий таназзул юмшай бошлади. Пулнинг қадрсизланиш суръатлари ўтган йил 12 процентга кўтарилган бўлса, энди унинг суръатларини деярли ярим баравар камайтиришга муваффақ бўлинди.

Аммо, деб таъкидлади президент, ҳозирги вақтда ишсизлик даражаси ҳаддан ташқари юқори бўлиб турибди. Кўпчилик америкаликлар ўз турмушида яхшилик сари ўзгариш бўла бошлаганини ҳозирча сезганлари йўқ. Улар нарх-навонинг ҳаддан ошиқ тез ўсиб бораётганлигига ҳамон дуч келиб турибдилар ва ишдан маҳрум бўлиш хавфидан қўрқиб яшамоқдалар.

Докладдан шу нарса кўриниб турибдики, ҳукумат энг зарур ички программаларга қилинадиган федерал харажатларни чеклаш йўли билан пулнинг қадрсизланиш исканжасидан қутилишни аввалгидек умид қилмоқда. Мен конгрессга тақдим этадиган янги бюджет лойиҳасида федерал харажатларнинг кўпайиши аввалги йилларга нисбатан икки баравар кам бўлади, деди Ж. Форд.

Президент ташқи сиёсат масалаларига ўтиб, АҚШнинг ҳозирги дунёдаги бошқа мамлакатлар билан муносабатларини ривожлантириши муҳим эканлигини таъкидлади. Докладда халқаро тинчликни сақлашга кўмаклашиш ваъда қилинди. Шу муносабат билан Ж. Форд «Стратегик қуроллар пойгасини чеклаш тўғрисида янги Совет—Америка битими тузилиши мумкин» деган фикрни айтди.

Шу билан бирга президент Америка ташқи сиёсатининг қуроли сифатида АҚШнинг ҳарбий қудратини кўпайтириш тўғрисида алоҳида зўр бериб гапирди. 1977 молия йилига мўлжалланган ва президент томонидан конгрессга тақдим этиладиган ҳарбий бюджет, жумладан, пулнинг қадрсизланишини ҳисобга олиб, бултургига нисбатан анча кўпайтирилади, деди Ж. Форд.

Президент яқин келажакда Марказий разведка бошқармасини ва АҚШнинг бошқа разведка органларини ислоҳ қилиш чораларини кўраман, деган гапни айтиб, Американинг кучли разведкасини сақлаб қолиш зарурлигини таъкидлади.

Ж. Форд сенатни Анголада Халқ Республикасининг қонуний ҳукуматига қарши жанг қилаётган исёнчи гуруҳларни пул билан таъминлашга маблағ ажратишни тақиқлаб қўйганлиги учун танқид қилди.

САНГЗОР ДАРЁСИ «ТЎН» КИЙМОҚДА

Каналларни бетон билан қоплаш одатдаги иш. Аммо «Жиззахводстрой» трестининг коллективига дарёларнинг соҳилини бетон билан қоплаш ҳали тўғри келмаган эди. Бу ерда гап кичкина дарё ҳақида эмас, балки Сангзор дарёсининг соҳилларини бетон билан қоплаш тўғрисида кетаяпти. Дарё вақтинча бошқа томонга буриб юборилди. Ёш еттинчи механизациялаштирилган колонна механизаторлари дарёнинг суви қуритилган ўзанини кенгайтириш ва чуқур қилиб қазиш ишларига киришдилар.

«Жиззахводстрой» трестининг бошқарувчиси Т. М. Кунаевнинг хабар қилишича, шу йил суғориш мавсумигача дарёнинг ўн километр соҳилини бетонлаш, умуман эса 26 километр масофада соҳилни бетонлаштириш кўзда тутилади. Янги ўзаннинг бурилиш жойларини ва тубини мустаҳкамлаш учун иккита бетон заводи қурилди. Бу заводларнинг ҳар бири ҳар сменада 200 куб метрдан бетон чиқаради.

Дарё соҳилларининг бетонлаштирилиши қишлоқ хўжалиги учун ҳар секундига камида 4 куб метр обиҳаётни сақлаб қолиш имконини беради. Бунинг маъноси шуки, қурувчилар тўрт минг гектар қўриқ ерни қўшимча равишда суғориш имконини яратадилар. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига тақдим этган лойиҳасида Жиззах даштини ўзлаштириш ҳам кўзда тутилган, ана шу топшириқни бажариш учун ишни қизитиб юбориш соҳасида қўшилган дастлабки ҳисса шулардан иборат.

В. ГЛАДИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.
ЖИЗЗАХ.

ТУҲФАТ ЎРНИДА

ИЖОДКОР ЙЎЛИ

Олимлар ўз тадқиқот услубларига қараб ҳар хил бўладилар. Уларнинг баъзилари фаннинг бир тармоғини танлаб олиб, фақат шу соҳада иш олиб борадилар. Бошқа бировлари эса ўрганаётган фанининг ҳамма йўналишлари билан қизиқадилар, унинг хилма-хил соҳаларида текшириш олиб борадилар, текширишлари яхши натижалар ҳам беради. Филология фанлари доктори, таникли адабиётшунос Азиз Пўлатович Қаюмов ана шу иккинчи тоифага мансуб олимлардандир.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг Шарқ факультетида студентлик чоғларидаёқ илмий ишга кўнгил боғлаган Азизхон Қаюмовнинг тадқиқотчилик фаолияти киши ҳавас қилар даражада муваффақиятли бошланди. Чунки, у ўзбек адабиётшунослигида XIX асрнинг биринчи ярмида яшаб ижод қилган прогрессив ўзбек шоири Махмурнинг адабий мероси масаласини ҳал қилиб берди. Асримизнинг 50-йилларигача Махмур ўзининг «Ҳапалак» шеъри билангина машҳур эди. А. Қаюмов эса она шаҳри — Қўқонлик адабиёт мухлислари ёрдамида Махмурнинг шеърий девонини топди ва шу асосда унинг ўзбек адабиёти тарихида тутган ўрнини илмий жиҳатдан ишонарли қилиб белгилаб берди.

А. Қаюмов XIX аср ўзбек адабиёти тарихини текширишда давом этди. Чунки, бу даврда ўзбек адабиетида, ўша давр адабий тазкираларининг маълумотига кўра, шоирлар ва адибларнинг сони кўп бўлиб, ҳар бирининг ижоди конкерт ўрганилмаган ва баҳоланмаган эди. Тадқиқотчи бунда, айниқса, Қўқон адабий муҳитини ёритишга катта эътибор берди. Натижада унинг «Қўқон адабий муҳити» (1961) номли монографияси юзага келди. Бу китобида муаллиф ўзини етук марксча-ленинча тадқиқотчи сифатида намоён этиб, бу давр адабий жараёнини чуқур таҳлил қилди, унда мавжуд ғоявий оқимларга, уларнинг намоёндалари ижодига тўғри баҳо берди. Бу тадқиқоти учун А. Қаюмовга филология фанлари доктори деган илмий даража берилди.

Филологик тадқиқотлар, одатда текстологик тадқиқотлар базасидагина ривожланиши мумкин. Буни яхши тушунган А. Қаюмов ўз илмий фаолиятида текстологияга катта аҳамият берди. Унинг ғайрати, ташаббуси билан ўтмиш ўзбек шоирларидан Бобир, Махмур, Ғозий, Нодира, Увайсий, Ҳозиқ каби ўнлаб ижодкорларнинг шеър тўпламлари биринчи маротаба совет китобхонларига академик ва оммавий нашрларда, мукаммал сўз бошилар билан тақдим этилди. Бу китобларни нашрга тайёрлашда Азиз Пўлатовичда мавжуд кенг билим, шарқшунослик маълумоти катта роль ўйнади.

Ўзбек адабиётшунослиги том илмий маънода совет давридагина оёққа тура бошлади. Адабий меросимизнинг кўпгина намуналарини излаб топиш, уларни ўрганиш, унинг тараққиёт босқичларини белгилаш, назарий проблемаларини очиш — олдиндаги вазифалардир. А. Қаюмовнинг олим сифатида фазилатларидан бири шуки, у қийинчиликлардан қўрқмайди, ўз фаолиятида фаннинг ишланмаган ёки кам ўрганилган масалаларига алоҳида диққат қилади. Бу жиҳатдан унинг кейинги вақтларда «Авесто» китоби, «Девону луғотит турк», қадимги туркий ёзма ёдгорликлар бўйича олиб борган текширишлари диққатга сазовордир. Бу соҳада қилинган ишлар кам бўлиб, мазкур авторнинг «Қадимият обидалари» асари (1972) ҳақли равишда таҳсинга сазовор бўлди.

Айни вақтда А. Қаюмов прогрессив адабий меросимизнинг ҳормас-толмас тарғиботчиларидандир. У ўз фаолиятида ўзбек классик шоирлари ва адиблари ижодини илмий асосларда халқ оммасига етказишга доим жиддий аҳамият бериб келмоқда. Бунга унинг Алишер Навоий достонлари бўйича илмий-оммабоп характерда яратаётган асарлари ёрқин мисол бўла олади. Улардан «Садди Искандарий» ҳақидаги китоб 1975 йилда чоп этилди.

«Садди Искандарий» улуғ шоирнинг энг улкан ва энг мураккаб асари бўлиб, олим характерли эпизод ва деталлар таҳлили орқали, гўзал ва мазмундор поэтик сатрларни мисолга келтириш билан муаллифнинг фалсафий, ижтимоий-сиёсий, таълимий-тарбиявий ва илмий-адабий қарашларини, уларнинг ўз даври учун ғоят прогрессив аҳамиятини очиб беради. Бошқа китобларидаги каби бунда ҳам тадқиқотчининг ўзбек шеъриятига, унинг улкан намояндаси — Алишер Навоий ижодига эҳтиросли муҳаббати яққол кўзга ташланиб туради.

А. Қаюмов икки марта (1962 ва 1972 йиллар) Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига сайланди. 1961 йилдан буён у Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолигига кандидатдир. Партия ва ҳукуматимиз унинг фан ва маданиятни ўстиришдаги хизматларини юксак тақдирлаб, уни икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари, медаллар билан мукофотлаган.

Истеъдодли олим, моҳир ташкилотчи А. Қаюмов ҳозир республикамизда янги ташкил этилган Маданият институтига раҳбарлик қилмоқда. У студентларнинг ўқиш ва яшаш шароитларини яхшилаш, ўқитувчи кадрлар составининг сифатини кўтариш бўйича муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Шу билан бирга у А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти томонидан яратилаётган тўрт томлик «Ўзбек адабиёти тарихи» монографиясининг юзага чиқишига баракали ҳисса қўшмоқда. Алишер Навоийнинг «Ҳайратул-аброр» достони ҳақидаги илмий очеркини тугаллаб, энди «Фарҳод ва Ширин» достони бўйича янги тадқиқот устида ишламоқда.

Азиз Пўлатович Қаюмов эндигина 50 баҳорни кўрди. У ҳали куч-ғайратга тўла. Дилида орзулар чашмаси қайнамоқда. Унинг учун чарчаш, ҳориш бегона. Биз, ҳамкасб дўстлари, Азиз Пўлатовични 50 ёшга тўлгани муносабати билан чин қалбдан табриклаймиз, унга мустаҳкам соғлик ва ижодида янги, порлоқ муваффақиятлар тилаймиз.

Абдуқодир ҲАЙИТМЕТОВ,
Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, филология фанлари доктори, профессор.

Ахборот Воқеалар Фактлар

ЧОРВАЧИЛИК ИСТИҚБОЛИНИ КЎЗЛАБ

Конимех районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозида замонавий йирик чорвачилик комплекси қад кўтармоқда. Бу ерда 10 минг бош қорамол боқилади, ҳамда йилига 43 минг центнердан ортиқ гўшт етиштирилади. Комплекс қурилишига давлат томонидан 11,5 миллион сўм ажратилган бўлиб, Навоий қурилиш бошқармаси бунёдкорлари қисқа муддат ичида ишнинг учдан бир қисмини туғалладилар.

А. РАҲМОНОВ.
Бухоро.

СУВ КЕЛДИ — ҲАЁТ КЕЛДИ

Катта Наманган каналининг иккинчи навбатидан йигирма километрлик ўзан фойдаланишга топширилди. Тўрақўрғон ва Косонсой пахтакорлари «Наманганводстрой» трестининг азамат каналсозлари меҳнатига таҳсин ўқиб, қишки яхоб ишларини қизитиб юбордилар. Айни вақтда канал қурилиши жадаллик билан давом эттирилмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ.
Наманган.

ЯНГИ УНИВЕРМАГ

Тўққизинчи беш йилликда Шаҳрихон шаҳрида катта ўзгаришлар рўй берди. Янги уй-жойлар, болалар боғчаси, кинотеатр, магазинлар ва маъмурий бинолар қурилди, янги хиёбонлар бунёд этилди. Шаҳар аҳолиси учун яқинда яна бир қулайлик яратилди. Қурувчилар янги марказий универсал магазини биносида охирги пардозлаш ишларини қўлдан чиқардилар. Универмагда шаҳрихонликларга маданий савдо хизмати кўрсатиш бошлаб юборилди.

Б. МАҲМУДОВ.
Андижон.

«ҲАЗОРБОҒ» ЛИМОНИ

Денов районидаги Ленин орденли «Ҳазорбоғ» совхозида цитрус ўсимликларидан юқори ҳосил олинмоқда. Хўжаликнинг бир гектар майдонни эгаллаган теплицасида асосан лимон етиштирилади. Менгбой Йўлдошев бош бўлган бригада аъзолари жонажон партиямизнинг XXV съезди шарафига самарали меҳнат қилиб, ҳозиргача давлатга 120 минг дона лимон топширдилар. Совхозда лимончилик сердаромад соҳа бўлиб қолди.

Ш. НЕЪМАТОВ.
Сурхондарё.

КЎЧМА ДОРИХОНА

Мирзачўл районидаги «Ўзбекистон» совхозида область аптекалар бошқармаси ташаббуси билан ташкил этилган 1138-дорихонада аҳолига хизмат кўрсатишнинг қулай методи жорий этилди. Бу ерда мотороллерлардан кўчма дорихона сифатида фойдаланмоқдалар. Дорихона бошқарувчиси Нажми Амриев техникани баҳорга шайлаётган ремонтчилар ва далага яхоб бераётган миришкорлар ҳузурига тез-тез чиқиб, уларни зарур дори-дармонлар билан таъминлаб турибди. Аҳоли бу ишдан беҳад мамнун. Кўчма дорихонада айни пайтда зарур дори-дармонлар учун буюртма ҳам қабул қилинади.

Н. МИРЗАЕВ.
Жиззах.

ЯНГИ ИЛМ МАСКАНИ

Орджоникидзе районининг маркази — Қибрайда яқиндагина 36 квартирали уй-жой биноси ҳамда поликлиника қурилиб, фойдаланишга топширилган эди. Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки ойида эса «Коммунист» колхозининг территориясида 1400 ўринли мактаб биноси ва 110 ўринли болалар боғчаси қуриб битказилди ва ишга туширилди. Янги мактабнинг синфхона ва фан кабинетларида ўқувчилар дарсларни янада пухтароқ ўзлаштиришлари учун кўргазмали қуроллар ва турли жиҳозлар: телевизор, киноаппарат, эпидиоскоп, магнитофон ва фильмоскоплар бор.

М. МИРСУЛТОНОВ.
Тошкент.

ХАЛҚАРО ТУРИЗМ: ЮТУҚ ВА РЕЖАЛАР

Кейинги йилларда республикамизнинг йирик шаҳарларида «Интурист» белгили машиналарни, инглиз, француз, немис, испан, араб ва бошқа тилларда сўзлашувчи саёҳатчиларни учратиш одатдаги воқеалардан бири бўлиб қолди. Совет республикаларининг аҳил оиласида ўз бахтини топган серқуёш Ўзбекистоннинг бой тарихи, унинг ҳозирги куни ва келажаги кўпгина хорижий мамлакат кишиларини қизиқтираётганига ажабланмаса бўлади.

«Ер юзининг ҳамма қисмидан сиёсий ва жамоат арбоблари, мутахассислар ва туристлар Ўзбекистонга келиб турибдилар, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев. — Улар ўзбек халқининг бутун бир тарихий даврни ҳатлаб ўтишга ва ўзининг сиёсий, иқтисодий ва маданий тараққиётида кўпгина буржуа мамлакатларидан ўзиб кетишга қай тариқа муваффақ бўлганлигини билишни истайдилар».

Хорижий мамлакатлар билан йил сайин кенгайиб бораётган туризм алоқаси хусусидаги суҳбатимиз табиийки, бош мезбон — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет эл туризми бошқармасининг бошлиғи Ниғматилла ҲИКМАТУЛЛАЕВ билан бўлди.

— Мамлакатимиз тарихида энг яхши деб таърифланган тўққизинчи беш йилликда республикамиз меҳнаткашлари ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш планлари муддатидан илгари бажарилди, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришда, фан, маданият ва халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳар қачонгидан ҳам яхши натижаларга эришилди. Чет эл туризми бўйича бу беш йиллик қандай якунланди!

— Халқимизда меҳмон отангдан улуғ деган нақл бор. Бошқармамиз ва «Интурист» системаси ходимлари ана шу удумга амал қилиб, чет эл саёҳатчиларига хизмат кўрсатиш савиясини йил сайин яхшиламоқдалар. Уларга республикамиз билан яқиндан танишиш учун барча шароитлар яратилган. Замонавий муҳташам меҳмонхоналар, юксак савиядаги туризм хизмати, малакали таржимон ходимлар мавжудлиги, энг асосийси анъанавий совет меҳмондўстлиги туризм равнақ топишида асосий омиллардан бўлиб қолди.

Ўзбекистон билан танишиш мақсадида республикамизга келаётган чет эллик туристлар йилдан йилга кўпаймоқда. Тўққизинчи беш йилликда жаҳоннинг турли мамлакатларидан 350 мингдан зиёд туристлар «оқ олтин» ўлкасида меҳмон бўлдилар. Бу кўрсаткич саккизинчи беш йилликдагидан 2,7 баравар кўп ёки бундан олдинги 15 йил ичида республикамизга келиб кетган туристлар сонига қарийб тенгдир. Ўтган йилнинг ўзида 80 мингдан ортиқ турист Ўзбекистоннинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

Айниқса социалистик мамлакатлар билан туристик алоқаларимиз муваффақиятли ривожланаётганини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Бу алоқалар якка тартибда ёки коллектив бўлиб туристик саёҳатлар ўтказишда ҳам, «Дўстлик» поездлари, бирodарлашган шаҳарлар ва уруш ветеранлари делегациялари айирбошлашда ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Айни чоғда туризмнинг моддий-техника базаларини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Замонавий архитектура талаблари даражасида қурилган 368 ўринли «Самарқанд», 378 ўринли «Бухоро» ва 17 қаватли муҳташам «Ўзбекистон» меҳмонхоналари туристларнинг севимли жойи бўлиб қолди. Урганчдаги 130 ўринли меҳмонхона ҳам ҳадемай ишга тушади.

Республикамизда туризм истиқболини кўзлаб, махсус ҳунар-техника билим юрти очилди. Унда «Интурист» меҳмонхоналари ва ресторанлари учун мутахассислар тайёрланмоқда.

— Чет эллик туристларни Ўзбекистон бўйлаб саёҳат вақтида кўпроқ нималар қизиқтиряпти!

— Маълумки, ўзбек халқи ярим асрдан ортиқ давр ичида асрий қолоқликдан замонавий маданият чўққилари сари улкан қадам қўйди, ўтмишда юз йиллар мобайнида ҳам эришиш мумкин бўлмаган баланд юксакликларга кўтарилди. Бундан ярим аср илгари ҳатто кетмон ва меҳнатнинг бошқа энг оддий қуролларини ҳам ўзбек деҳқонлари учун четдан келтиришга тўғри келар эди. Совет Ўзбекистонининг ҳозирги ҳаёти ўтмишдаги ҳаётдан кеча билан кундуз каби фарқ қилади. Республикада ҳозирги кунда хилма-хил газлама ва озиқ-овқат маҳсулотларидан тортиб, химия воситалари ва тракторлар, қудратли пахта териш машиналари ва темир-бетон буюмлар, экскаватор, самолёт ва ғоят мураккаб радиоэлектрон аппаратларгача ишлаб чиқарилмоқда. Ўзбекистон ССР ташкил топганидан буён ўтган давр ичида республикада саноат ишлаб чиқариши 144 баравар ортди. Инсон қўли билан яратилган денгиз ва дарёлар вужудга келди, ноёб гидротехника иншоотлари қад кўтарди, бир неча минг километр узунликда темирйўл ва автомобиль магистраллари, электр линиялари вужудга келди, республика тамомила электрлаштирилди. Буларнинг ҳаммаси чет элликларда ва айниқса ривожланаётган мамлакатлар халқларида жуда катта қизиқиш уйғотиши табиий бир ҳолдир.

Чет эллик туристларни кўҳна меъморчилик обидалари ҳам, республиканинг бунёдкор меҳнаткашлари ҳаёти ҳам, «оқ олтин» ўлкасининг хушманзара жойлари-ю, ўзбек халқининг ўзига хос урф-одатлари ҳам бирдек қизиқтиради. Одатда Ўзбекистонга келаётган чет эллик саёҳатчилар Самарқанд, Бухоро ва Хивадаги таъмир қилинган ва давлат томонидан эъзозланиб муҳофаза этилаётган осори атиқаларни — кўҳна мадраса, минора ва мақбараларни, қадимий ўзбек мўъжизаларини кўрамиз, ўтмишга қизиқарли сафар қиламиз деб ўйлайдилар. Аммо инглиз журналисти Айрис Смит айтганидек, кишилар салкам ярим аср мобайнида ўз республикасини фан ва техника оламига олиб чиққанликлари ва ўз муваффақиятларини Совет Иттифоқининг барча халқлари мулкига айлантирганликлари қадимий мўъжизалардан ҳам ҳайратда қоларли мўъжизага ўхшайди.

Хорижий мамлакатлардан келган саёҳатчилар учун бир қанча қизиқарли маршрутлар ишлаб чиққанмиз. Ўзбекистон билан танишув одатда тинчлик ва дўстлик шаҳри — Тошкентдан бошланади. Республика пойтахтининг йўлдош шаҳарчалари Чирчиқ, Ангрен ва Олмалиққа, колхоз ва совхозларга, сўлим Чимён тоғига қилинадиган сафарлар ҳам маршрутлардан муқим жой олмоқда.

Асрлар давомида шакл топган меъморчилик қиёфаси беназир, бутун инсониятнинг бебаҳо бойлиги ва фахри бўлиб қолган шаҳарлар ер юзида саноқли. Улар орасида қадимги ва ўрта аср Шарқ меъморчилигининг дурдонаси — Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарлари бор. Бу шаҳарларнинг ҳайратомуз ва мафтункор гўзаллиги чет эллик саёҳатчиларни йил сайин ўзига кўпроқ тортмоқда. Меҳмонлар Фарғона водийсининг сўлим гўшаларида, Фарғона шаҳрида, атласи билан донг таратган Марғилон ва тарихий обидаларга бой Қўқонда ҳам бўладилар.

Чет эллик саёҳатчиларнинг республикамизда бўлиш программаси ва маршрути кенгайтирилибгина қолмай, тобора мукаммаллаштириб борилаётир. Илгарилари туристлар учун шаҳар бўйлаб фақат умумий экскурсиялар ўтказилган бўлса, эндиликда меҳмонларнинг касби, қизиқишини эътиборга олиб, ихтисослаштирилган экскурсиялар жорий этилди. Натижада улар саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳасидаги ютуқларимиз билан янада муфассалроқ танишиш имкониятига эга бўлдилар.

Ўзбекистон чет эл мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар жамияти билан ҳамкорликда 1972 йилда ташкил этилган Маданий марказ ҳам худди шу мақсадга хизмат қилмоқда. Москва, Ленинград ва Киев шаҳарларидан кейин мамлакатимизда тўртинчи ҳисобланган бу Марказ машҳур олимлар, мутахассислар, жамоат ва давлат арбоблари билан учрашувлар уюштириб туради. Хорижий мамлакатлардан келган меҳмонлар шундай учрашувлар вақтида республика санъат усталари, профессионал ансамбллар ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари маҳоратлари билан ҳам танишмоқдалар.

— Туризмнинг халқаро нуфузи хусусида қандай фикрдасиз!

— XX аср чуқур социал ўзгаришлар асри бўлибгина қолмай, кишилар ўртасида алоқалар кенгайиб, туризм гуркираб ривож топаётган давр сифатида ҳам тарихга киради.

Халқлар ўртасида дўстона алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлашнинг таъсирчан воситаларидан бири бўлиб қолган туризмнинг обрў-эътибори йилдан йилга ошиб бормоқда. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ҳукуматлари ташаббуси билан чақирилган ҳамда 35 давлат ва ҳукумат раҳбарлари имзо чеккан Хельсинки кенгашининг Якунловчи актида халқаро туризмни ривожлантиришга алоҳида ўрин берилган. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида совет давлатининг ташқи иқтисодий алоқаларини ўнинчи беш йилликда янада ривожлантириш ҳақида сўз юритилиб, юқорида айтиб ўтилган ҳужжатнинг иқтисод, фан ва техника, атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ва бошқа соҳалардаги (шу жумладан туризм соҳасидаги деяверинг) халқаро ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга қаратилган қоидаларини амалга ошириш учун бундан буён ҳам зарур чоралар кўрилиши алоҳида уқтириб ўтилади.

— Ўзбекистонда халқаро туризмни ривожлантириш истиқболлари қандай!

— Бутун мамлакатда бўлгани сингари республикамизда ҳам чет эл туризмининг келажаги порлоқ. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати халқлар ўртасида дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни кенгайтириш ҳамда мустаҳкамлашдек олижаноб мақсадга хизмат қилувчи халқаро туризмни ривожлантиришга ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бу ғамхўрлик туризмни янада авж олдириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашдаги амалий ишларда ўз ифодасини топмоқда. Ўнинчи беш йилликда туризм географиясини тағин ҳам кенгайтириш мўлжалланмоқда. Ана шу давр ичида Фарғона водийси ва Қашқадарё воҳаси ҳам туризм марказларидан бўлиб қолади. Республиканинг бир қанча шаҳарларида янги меҳмонхоналар қурилади. Шаҳрисабзда «Интурист» меҳмонхонаси қурилиши бошлаб юборилди. Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва Фарғона областларида чет эллик туристлар учун дам олиш зоналари, миллий чойхоналар ва бошқа объектлар бунёд этилади. Натижада халқаро туризм республика халқ хўжалигининг иқтисодий жиҳатдан фойдали тармоқларидан бири бўлиб қолиши керак.

— Ўзбекистон меҳнаткашларининг хорижий мамлакатларга туристик саёҳати тўғрисида ҳам тўхтаб ўтсангиз...

— Бу борада шуни айтиш кифояки, фақат ўтган беш йиллик мобайнида республикамиз меҳнаткашларидан 50 мингга яқин киши жаҳоннинг 30 дан ортиқ мамлакатларига саёҳат қилишди. Беш йилликнинг биринчи йилида илғор ишчи, донгдор пахтакор ва чорвадор, халқ зиёлиларидан тўрт ярим мингга яқин киши чет элларга саёҳатга чиққан бўлса, якунловчи йилда бу кўрсаткич ўн ярим мингдан ортиқ кишини ташкил этди. Улар Европа ва Дунай бўйлаб, Ўрта Ер денгизи, Қора денгиз, Болтиқ денгизи ва Шимолий денгиз атрофидаги мамлакатлар бўйлаб саёҳат қилдилар. Болгариянинг «Олтин қум», «Қуёшли соҳил», Венгриянинг «Балатон», Чехословакиянинг «Карлови-Вари» халқаро курортларида дам олдилар. Бундай саёҳат ва дам олишлар вақтида республикамиз вакиллари хорижий мамлакатларнинг тарихий анъаналари билан, саноат ва маданият марказлари билан танишадилар.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки халқаро туризм ривожланган сари хорижий мамлакатларда дўстларимиз сони ортиб бораётир. Кишилар туристик саёҳатлар вақтида бир-бирларини яхши билиб оладилар, у ёки бу мамлакат ҳақида муайян тасаввур ҳосил қиладилар. Отабоболаримизнинг юз марта эшитгандан бир марта кўрган афзал дейишлари бежиз эмас. Туристик алоқаларнинг кенгайиши ер юзида тинчлик тағин ҳам барқарор бўлишига хизмат қилар экан, биз бундай алоқалар ҳар тарафлама мустаҳкамланишидан манфаатдормиз. Зеро совет халқи ҳамиша тинчлик учун курашиб келган. Дўстлар учун эшигимиз ҳамиша очиқ.

Суҳбатни **Р. ҚОСИМОВ** олиб борди

Республикамизнинг колхоз ва совхоз посёлкалари, қишлоқларимиздаги кўпгина замонавий уй-жой ва ёрдамчи хўжалик бинолари «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институтининг меъмор ва инженер-техник ходимлари лойиҳалари асосида бунёд этилган. Қишлоқ турмушини қайта қуришда ўз олдиларида юксак вазифалар турганини ҳис этган институт лойиҳачиларининг ижодий ишларида қишлоқларимиз тағин ҳам обод ва кўркам бўлиши режалари ўз ифодасини топмоқда. Суратларда: юқорида — институтнинг ижодкор лойиҳачиларидан А. Абдуллаев, Н. Шушпанова ва Т. Йўлдошевлар. Пастда — Ч. Эрмонова, Н. Юсупова, Е. Белая ва Р. Каримовалар теплица-комбинат макетини муҳокама қилмоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ФЕРМАЛАРДА ПРОФИЛАКТОРИЙ

КУЛОБ. Тожикистоннинг Кулоб областида механикалашган фермаларга техник хизмат кўрсатувчи станция ишга тушди. Биринчи класс техника билан жиҳозланган бу станция кўпгина районлар колхоз ва совхозларнинг фермаларига хизмат қилади. Махсус бригада хўжаликларга бориб, у ердаги механизмларни техник кўрикдан ўтказади ва профилактик ремонт қилади.

Станция ҳузурида чорвадорлар малакасини ошириш мактаби очилади. Бу ерда чорвадорлар янги машина-ускунани ишлатишнинг прогрессив методлари билан танишадилар.

ОЛМОС ПАРМА

СУХУМИ. «Сухумприбор» заводи мамлакатнинг заргарлик корхоналарига янги маҳсулот — олмос пармалар дастлабки туркумини жўнатди. Бу ердаги физика-техника илмий-тадқиқот институтининг олимлари корхонанинг ишчилари билан ҳамкорликда шундай парма ясаш технологиясини ишлаб чиқдилар.

Янги олмос асбоблар ёрдамида қаттиқ ва мўрт материалларни пармалаб, ҳар хил кўринишда ўйиш мумкин. Бундай пармалар жуда пишиқ бўлиб, ишлов бериш сифати ва аниқлигини яхшилайди.

(ТАСС—УзТАГ).

АТЛАНТИКА СУВИ ОЛТОЙ ДАРЁЛАРИДА

ОЛМАОТА. Олтой тоғи музликларидан бошланадиган бир неча дарёни Атлантика океани сув билан таъминлаб туради. Республиканинг шарқидаги музлик сувининг химиявий таркибини тадқиқ этган Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг ходимлари шундай хулосага келдилар. Ўтказилган текширишлар Олтой музликларида табиат йиққан намликни олис океанлар устида ҳосил бўлган булутлар бу ерга келтирганлигини кўрсатди. Музликдан бошланадиган тоғ дарёларида Атлантикага хос кўп микроэлементлар, кальций, натрий, хлор топилди. Олмаоталик олимлар музликдан эриб тушувчи сув олиб кетадиган эриган моддалар жами миқдорини ҳисоблаб чиқдилар. Маълум бўлишича, ҳар ёз Берел музлигининг ўзидан дарёларга минглаб тонна турли туз ва микроэлементлар ўтиб турар экан.

Ўтказилган тадқиқотларнинг натижалари катта амалий аҳамиятга молик. Жумладан, улар Иртиш водийсидаги суғориладиган ерларда ишлатиладиган минерал ўғит мақбул дозасини ғоятда аниқ белгилашга кўмак беради.

(ТАСС).

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ЖАСОРАТИ

Машинист А. П. Дегелау билан унинг ёрдамчиси С. А. Булухнинг номлари Великие Луки локоматив депосининг фахрий китобига абадий ёзиб қўйилган. Улар жон фидо қилиб бўлса ҳам темир йўл фалокатининг олдини олиб қолишди.

Юк ташийдиган состав Белоруссиянинг Дретунь станциясига катта тезлик билан келмоқда эди. Паровоз будкасида тўсатдан қулоқни кар қиладиган даражада шовқин эшитилди — буғ қувур системаси икки жойдан ёрилиб кетган эди. Буғ оқими юқори босим остида отилиб чиқа бошлади, бир нафасдаёқ бутун кабинани кишини куйдирувчи булут ўраб олди. Лекин А. П. Дегелау билан С. А. Булух саросимага тушиб қолишмади ва фожиа содир бўлмаслиги учун қўлларидан келган ҳамма ишни қилишди: ахир, олдинда юк ва пассажир составлари билан станция турарди. Улар оғриққа чидаб бўлса ҳам буғнинг йўлини тўсиб шошилинч тормоз системасини ишга солишди.

Поезд станция стрелкасига кираверишдан сал нарироқда тўхтади. Сергей Булух стрелкачининг будкасигача бир амаллаб келиб, содир бўлган воқеа тўғрисида хабар берди. Бу галги рейс Александр Павлович Дегелау билан Сергей Александрович Булухнинг охирги сафари эди...

Авариянинг сабабларини текшириб чиққан комиссия бунга ремонтчиларнинг совуққонлиги сабаб бўлганлигини аниқлади. Айбдорлар жавобгарликка тортилди.

М. АМАЕВ,
ТАСС мухбири.

ПСКОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — Москва. 17.45 — Тошкент. 17.50 — Мультфильм. 18.10 — «Партия планлари — халқ планлари». 18.40 — **«Ахборот».** 18.55 — Концерт. 19.20 — Телевизион очерк. 19.30 — «Миллионлар ленинча университети» (Москва). 20.00 — **«Ахборот».** 20.15 — «Съезддан — съездгача. Совет Литваси». 22.00 — **«Вақт».** 22.30—Фильм-концерт. 23.00 — **Хоккей бўйича ўртоқлик учрашуви.** Финляндия — СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — Тошкент. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильм. 17.45 — Москва. 19.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 20.15 — Ўқув кўрсатуви. 21.15 — Концерт. 22.00 — «Инсон ва қонун». 22.30 — **«Сўнгги дамгача»** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.55 — Тошкент. 19.00 — Болалар учун фильм. 19.25 — Фильм-концерт. 20.00 — Янгиликлар. 20.15 — Концерт.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —22/I да **Мен Чилига ишонаман,** 23/I да **Аяжонларим,** 24, 25/I да **Уйланиш.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/I да **Биринчи бўса** (12.00).

Кино

Афоня — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «БИЛИМЛАР УЙИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.30), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00, 14.30, 16.00, 17.30, 19.20).

Очкўзликка қарши маккорлик — НАВОИЙ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Дельфин куни — «ЧАЙКА», (10.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.45), «НУКУС» (11.00, 13.00 15.00, 19.00, 20.45).

Ивановлар оиласи — «ЧАЙКА» (16.00, 20.00).

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ

ФИЗИКА КАФЕДРАСИ ДОЦЕНТИ

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — 8 ФЕВРАЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент-140, Чермет кўчаси, 103-уй.

●

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

АБДУЛЛА ОРИПОВ асари «УЗБЕКИСТОНИМ»

(драматик қасида)

Э. МАСАФАЕВ композицияси. Саҳналаштирувчи режиссёр — Э. МАСАФАЕВ. Рассом — А. БАТИКОВ.

●

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ОЛТИАРИҚ ПАХТА ФАБРИКАСИ

бир тоннаси 20 сўм 40 тийиндан ОҲАК; бир тоннаси 20 сўмдан АЛЕБАСТРНИ ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА

СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Фарғона область, Олтиариқ қишлоғи.

●

Жиззах область ижроия комитетининг

АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ БУЙИЧА БУЛИМИГА

инженерлар ва техниклар: геодезистлар, топографлар, қурувчилар; чизмачилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли ва вақтбай.

Мурожаат учун адрес: Жиззах шаҳри.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС. 700.000 ГСП Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02159. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 17.